

'hak-al

H. Vennix

101.11

Parklaan 99

4102 EC Culemborg

NR. 2 APRIL 1983

9° JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

A A N M E L D I N G S F O R M U L I E R

=====

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

Aantal personen:

Aantal tenten:

Aantal plaatsen vrij in tent(en):

Komt met: auto

openbaar vervoer volle prijs

openbaar vervoer kortingskaart

openbaar vervoer gratis

fiets

naar het Hemelvaartskamp van woensdag 11 mei t/m zondag 15 mei 1983 te
Cottessen in Zuid-Limburg.

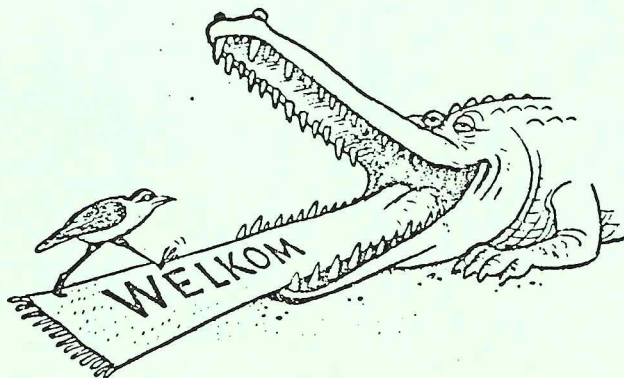
Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk vóór 25 april inleveren bij:

Marcel van der Tol, Lindeboom 21, Culemborg.

Eventuele opmerkingen:

.....

.....

kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Begeleiding Jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91, Culemborg.

Coördinatie Inventarisaties:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Bibliotheek:

Arie v.d. Ham, Ravelijnstraat 193,
Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5
Boeken en verslagen in 't Nonnetje.
Geopend: dinsdag van 19.00 tot 20.00 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

"Het Vogeljaar":

Jaarabbonnement 1983 door overschrijving
van f 15,50 op de girorekening van de
N.V.W.C., met vermelding van "Vogeljaar".

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3
Gironr.: 3 4 3 3 3 5 1 t.n.v. F. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 10,-- per jaar
Volwassene f 20,-- per jaar
Gezinslidmaatschap f 20,-- per jaar
Post-lidmaatschap f 20,-- per jaar

Klubhuis:

't Nonnetje. Voormalig zusterhuis naast
Sociale Academie, einde Ridderstraat.
Buitentrapje op, gang in, tweede deur
rechts.

Kontaktadres Vogelwerkgroep:

Tom Kompier, Weidsteeg 69, Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 9 8 5

Sekr. Milieuwerkgr. Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5
Jan Rietvink, Ereprijs 39, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7
Harry v.d. Warenburg, Triosingel 27,
Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 9 5

Plantenwerkgroep:

Han Jansen, Akkerwinde 10, Culemborg.

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 5 5 1

Knotwilgenwerkgroep:

Peter v.d. Ree, Dahliastraat 47, Culemborg.

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 0 2

Paddenwerkgroep:

Theo de Jong, Prijssestraat 19, Culemborg.

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 8 7

Kampen, lezingen, dia-avonden,
en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg.

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Nestkasten-coördinatie Plantage:

Joost Schuurman, Prijssestraat 65,

Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 6 5 2

Wintervoeding:

Hans Rietvink, Ereprijs 39, Culemborg.

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7

Aanhangwagen:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 5,— per dag of gedeelte van de dag (te betalen direkt bij terugbezorging).

Gaarne vooraf reserveren bij Arie v.d.

Ham, Ravelijnstraat 193 te Culemborg,

tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5 .

Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgeschreven kentekenplaat.

In onze vorige Hak-al konden wij ons voorwoord afsluiten met de tekst: "welgevuld nummer", maar voor u ligt een Hak-al die alle voorgaande rekords breekt; maar liefst 70 pagina's!!!

Door het gespreid (lees: vroegtijdig) binnenkomen van de kopy voor dit nummer is het ons toch mogelijk gemaakt om tijdig ons blad te laten verschijnen.

Ondanks de enorme hoeveelheid kopy willen wij erop attenderen dat er de laatste tijd geen verslagen van de vogelwerkgroep bij de redactie binnenkomen.

Mogen wij deze alsnog aangeleverd krijgen?

Verder willen wij u wijzen op de traditionele afsluitavond van het knotseizoen (1982/83), die gehouden wordt op vrijdag 22 april a.s. Er komt hiervan ook nog een aparte konvo.

Hoera, de eerste plantenkursus van de N.V.W.C. is gestart en wel erg succesvol met 31 zeer enthousiaste deelnemers (en kursusleiders).

Dan is ook het paddengaas aan de Ronde Haven weer geplaatst. Dit bleek precies op tijd te hebben plaatsgevonden, want de eerste dag konden er al ruim 60 exemplaren worden overgezet.

Als bijlage bij ons vorige nummer heeft u allen een inventarislijst van onze Bieb ontvangen. Nou, dit heeft Arie wel geweten, want de eerstvolgende avonden kreeg hij een enorme toeloop van leden die met de inventarislijst in de hand één of meerdere boeken e.d. kwamen lenen.

Helaas loopt de belangstelling nu weer wat terug. Kom op leden, laat Arie er niet voor niets zitten.

De redactie wenst u veel leesplezier en prepareert zich alvast op een volgend (weer zo goed gevuld?) nummer.

I N H O U D :

- pag. 5 verslag koekvergulden van 3 december 1982.
- pag. 6 en 7 waarnemingenlijst vlinders in de Regulieren 1982.
- pag. 8 t/m 10 eeuwige winter deel I, door Kars Veling.
- pag. 11 en 12 nieuws van de milieuwerggroep.
- pag. 13 en 14 oprichting insektenwerggroep.
- pag. 15 t/m 18 overzicht activiteiten 1982 en plannen 1983, verzonden aan S.O.V.O.N.
- pag. 19 t/m 21 verslag Kamp Hurwenen van 12 t/m 14 februari 1983.
- pag. 22 t/m 24 waarnemingenlijst Kamp Hurwenen 1983.
- pag. 25 en 26 verslag auto-ekskursie Flevopolder 20 februari 1983.
- pag. 27 t/m 32 gekomprimeerde waarnemingenlijst 1981 en tot dusver binnen-gekomen waarnemingen 1983.
- pag. 33 en 34 verslag maandelijkse algemene vergadering d.d. 28 februari 1983.
- pag. 35 t/m 41 "een stukje ornithologie", door Leo van der Kooij.
- pag. 42 oproep deelname aan de avondvierdaagse van 6 t/m 10 juni 1983.
- pag. 43 verslag uilenekskursie van 5 maart 1983.
- pag. 44 t/m 47 eeuwige winter deel II, door Kars Veling.
- pag. 48 opgave Flevo-tweedaagse op 4 en 5 mei 1983.
- pag. 49 t/m 56 "alleen maar vogels?", door Annelies van Bronswijk.
- pag. 57 t/m 59 verslag ekskursie Noordhout van 20 maart 1983.
- pag. 60 en 61 beschrijving terreinen Noordhout en Zouwegebied i.v.m. binnenkort te houden ekskursies op resp. 9 en 23 april 1983.
- pag. 62 en 63 uitnodiging grote filmavond op 15 april a.s., waar drie schitterende natuurfilms worden vertoond.
- pag. 64 t/m 66 verslag maandelijkse algemene vergadering d.d. 21 maart 1983.
- pag. 67 aankondiging Hemelvaartskamp van 11 t/m 15 mei 1983.
Opgave d.m.v. bijgevoegd aanmeldingsformulier.
- pag. 68 t/m 70 ekskursieprogramma t/m 20 juni 1983.
- BIJLAGE: gekleurd aanmeldingsformulier Hemelvaartskamp 1983.

~~Verslag~~

koekvergulden, 3 december 1982

Aanwezig: + 20 personen.

Om een uur of zeven waren er een paar, niet iedereen present. Later kwamen ze binnendruppelen. Maar het was nergens voor nodig geweest jezelf uit de naad te fietsen c.q. te lopen, want wegens gebrek aan bekertjes begonnen we pas één uur later. (sorry voor de ouders die hun kinderen al kwamen halen). Gelukkig wisten de leidsters snel en vakkundig de verf klaar te maken (met behulp van een paar ondergeschikten). De jongsten onder ons bleken een zeer groot talent te hebben voor het beschilderen van koeken, en wij (de ouderen) voor het beschilderen van mensen, tafels en kleding.

Degene, die nu nog binnenkwam werd verrast met een vrolijke kleurstip.

En Marcel de uitzondering met een blauwe zoen van Lu.... (ach laten we dat maar achterwege laten). De meeste koeken waren schitterend gelukt en een lust om te zien en te eten. Wij bedanken hierbij onszelf voor de voortreffelijke leiding.

En Marcel, Kars en Jan-dirk voor het opruimen van de zoi. Iedereen ging klevend en wel naar huis met het vooruitzicht: bad (douche voor degenen, die geen badhuis hebben). Groetjes aan onze fans.

Lucy en Suzan

Waarnemingenlijst

Vlinders in de Regulieren 1982

Enkele fanatici hebben zich in 1982 op de vlinders van de Regulieren gestort. De bedoeling van dit artikel is een overzicht te geven van waargenomen dag- en nachtvlinders. Dagvlinders zijn vaak gezocht in de zomermaanden, nachtvlinders 2 maal met smeer en eenmaal met licht.

Waargenomen soorten

1. <i>Pieris brassicae</i> L.	-	Groot Koolwitje
2. <i>Pieris rapae</i> L.	-	Klein Koolwitje, Knollenwitje
3. <i>Pieris napi</i> L.	-	Klein Geaderd Witje
4. <i>Anthocharis cardamines</i> L.	-	Oranjetip
5. <i>Gonepteryx rhammi</i> L.	-	Citroenvlinder
6. <i>Inachis io</i> L.	-	Dagpauwoog
7. <i>Vanessa atalanta</i> L.	-	Atalanta
8. <i>Vanessa cardui</i> L.	-	Distelvlinder
9. <i>Aglais urticae</i> L.	-	Kleine Vos
10. <i>Araschnia levana</i> L.	-	Landkaartje
11. <i>Maniola jurtina</i> L.	-	Bruin Zandoogje
12. <i>Aphantopus hyperantus</i> L.	-	Koevinkje
13. <i>Coenonympha pamphilus</i> L.	-	Hooibeestje
14. <i>Lasiommata megera</i> L.	-	Argusvlinder
15. <i>Lycaena phlaeas</i> L.	-	Vuurvlindertje
16. <i>Celastrina Argiolus</i> L.	-	Vuilboomblauwtje
17. <i>Aricia agestis</i> D. & S.	-	Bruin Blauwtje
18. <i>Polyommatus icarus</i> Rott.	-	Icarusblauwtje
19. <i>Ochlodes venatus</i> Bremer & Grey	-	Groot Dikkopje

20. <i>Spilosoma lubricipeda</i> L.	-	Tienuursvlinder, Witte Tijger
21. <i>Arctia caja</i> L.	-	Grote Beer, Bruine Beer
22. <i>Euproctis similis</i> Fssl.	-	Donsvlinder
23. <i>Ochropleura plecta</i> L.	-	Haarbos
24. <i>Noctua pronuba</i> L.	-	Huismoeder
25. <i>Hadena rivularis</i> F.		
26. <i>Eupsila transversa</i> Hfn.	-	Wachtervlinder
27. <i>Apatele rumicis</i> L.	-	Zuringvlinder
28. <i>Amphipyra pyramidea</i> L.	-	Piramidevlinder
29. <i>Trachea atriplicis</i> L.	-	Meldevlinder
30. <i>Apamea monoglypha</i> Hfn.	-	Graswortelvlinder
31. <i>Hoplodrina alsines</i> Brahm		
32. <i>Diachrysia chrysitis</i> L.	-	Kopervlinder
33. <i>Scoliopteryx</i>	-	Roesje
34. <i>Tethea ocularis</i> L.		
35. <i>Eulithis testata</i> L.	-	Oranje-agaatvlinder
36. <i>Eulithis pyraliata</i> D. & S.		
37. <i>Xanthorhoe montanata</i> D. & S.	-	Geogde Bandmeter
38. <i>Xanthorhoe fluctuata</i> L.	-	Zwartgebandeerde Vlinder
39. <i>Epirrhoe alternata</i> Müll.		
40. <i>Idaea biselata</i> Hfn.	-	Schildmetertje
41. <i>Calothysanis amata</i> L.	-	De Lieveling
42. <i>Lomaspilis marginata</i> L.		
43. <i>Cabera pusaria</i> L.	-	Wit- en Grijsbandmeter
44. <i>Pterophorus pentadactylus</i> L.	-	Vijfvingerige vedermot
45. <i>Nausinoe nymphaeata</i> L.		
46. <i>Udea olivalis</i> d. & S.		
47. <i>Nemophora degeerella</i> L.	-	Langsprietmot
48. <i>Phymatopus hecta</i> L.		

Eeuwige winter (deel I)

Ik hou van de winter.

In september, als de bomen al verkleuren en bladeren afvallen, als bij vochtig weer de paddestoelen als chinezen uit de grond schieten, dan wacht ik op de eerste echte winteraankondiging, de kramsvogels.

Pas als deze luid tjakkend over m'n hoofd vliegen, tegen een prachtig strak blauwe lucht en zich verzamelen in de velden, vergezeld van hun compagnons de koperwieken, dan begint voor mij de donkere wintertijd. Niet lang daarna, als het kouder wordt, komen de ganzen, veeën luid kakelende vogels, altijd vrolijk, altijd druk.

Leonard Huizinga (ja, van Olivier en Adriaan) schrijft er prachtig over in z'n boek: "Wie reist met de dieren is nooit alleen":

"Schoon is het beeld tegen de schemering in de draslanden bij Beesterzwaag wanneer de ene vlucht na de andere op het open veld binnenvalt. Dan is er dat wonderlijke koor van vragend roepen en roepend antwoorden, dat zo menselijk klinkt, dat de toeschouwer nu toch werkelijk meent, dat hij de vogelstemmen verstaat."

"Waar kunnen wij landen? Waar kunnen wij landen?"

"Hier is nog plaats, hier is nog plaats."

Daarna is het in de lucht even een zoeken tot de nieuwkomers neerstrijken en opgaan in het luchtleger op de grond. Maar een nieuwe formatie komt al binnen, eerst als roeischepen met hun kalme vleugelslag, dan bij de laatste glijvlucht voor de landing als vliegtuigen met de vleugels achterwaarts omlaag gedraaid als remklappen.

En weer dat gesprek heen en weer:

"Zijn jullie daar eindelijk?"

"Ja, we zijn wat laat, wat laat, wat laat."

Tot zover Leonard, hoewel het hele boek eigenlijk zeer de moeite waard is.

Maar er is meer in de winter, tenminste een echte winter, met prachtige ijskoude dagen, waarbij sneeuw het land wit, en de strakke Oostenwind de wangen rood kleurt. Waarbij de bruine rietstengels krombuigen onder hun witte vracht en de meerkoeten in grote groepen de weilanden afgrazen.

Zo herinner ik me nog een fietstocht in december '76, samen met Henk-Jan naar Maurik.

Prachtige blauwe lucht, tegen de wind in heen.

Boven de uiterwaarden zweefde een mannetjes sperwer, in de struiken bij een huis zaten wat kneus, vinken en ringmussen.

Plotseling een stootduik naar beneden en onder groot krakeel zigzag door de struiken heen, gevolgd door een korte plof, hebbes.

Op de donkere Lek lichtten de prachtige "oranje" lijven van de grote zaagbekken fel op. Er zaten er zeker 30 bij elkaar, wat een teken was van koud weer, want in zo'n kwakkelwinter die we nu hebben zie je er zelden zoveel.

Minuten lang kun je naar deze majestueuze vogels kijken, zoals ze duiken, zich met de rode snavel schoonhouden, en zich vervolgens druk maken over de wat eenvoudiger gekleurde vrouwtjes.

Bij Mourik aangekomen bleek de plas vol te zitten met watervogels. Fanatiek als we toen nog waren, lieten we ons rücksichtslos in de sneeuw vallen en kropen op de buik door een weiland en belandden op de - de plas omringende - dijk. Heel voorzichtig het hoofd boven de rand, en de - met veel kunst en vliegwerk drooggehouden - kijker naar de ogen.

Onmiddellijk in beeld het kleinere zwart-witte (of eigenlijk wit-zwarte) familielid van de grote zaagbek, het nonnetje.

Zeker 40 exemplaren lieten zich aan alle kanten bekijken en observeren. Hun zorgeloze gedruik en het gedrag ten opzichte van hun mede-nonnen. Bijzonder imposante vogels en één van de soorten die iedere winter voor mij tot een onvergetelijke maken.

Verder was de plas gevuld met dodaarsen - waarvan ik steeds denk, dat ze verdrinken, als ze weer eens minuten lang onderblijven - en koddige bergeenden.

's Winters is ook steeds het rondje dijk bij mij zeer populair.

Weidsteeg - Beusichemse dijk - Bakelbos - plantage, levert altijd weer de kik van de winter op.

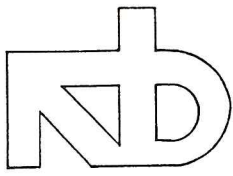
Langs de Weidsteeg, de boomgaarden, waar de eerder genoemde kramsvogels en koperwieken zich ophouden, langs de Beusichemse dijk, laat zich vaak de sperwer zien, terwijl in de Redichemse waard grote groepen smienten, kuif- en tafeleenden en futen zich verdringen voor rust en een stukje eten.

Hoe meer ik schrijf, hoe meer favorite wintervogels me te binnen schieten. Die heerlijke onbezorgde sijsjes, vliegend als een klokkenspel, als werden ze aan touwtjes één voor één omhoog getrokken.

En éénmaal gedaald in de rij elzen in de plantage beginnen ze al buitlend, hangend en fladderend de zaadjes uit de elzepropfen te verzamelen.

Mijn grote wens voor als ik dood ga, is een els op m'n graf, zodat mijn lichaam wordt opgenomen in de plant, die me verwerkt in z'n propfen. Dan komen de sijzen, en nemen me mee in het voorjaar naar de eeuwige winter.

Kars Veling

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

Sinds enige tijd opereert de werkgroep onder een nieuwe bestuursvorm, nl. als stichting.

Na enig beraad binnen de groep is tot deze bestuursvorm overgegaan, daar dit een beter functioneren van de groep mogelijk maakt.

Vooraf inzake specifieke problemen kan er nu adequater gereageerd worden.

KORTE MEENT-LANGE MEENT

- Beroep werd aangetekend tegen het fiat dat Gedeputeerde Staten gaf aan de Gemeente Culemborg om met de woningbouw in de Korte Meent te beginnen.

We zijn tot dit besluit gekomen na bestudering van de bouwplannen, die volgens ons leiden tot ernstige gevolgen voor het woon- en leefklimaat van de toekomstige bewoners.

Na het nodige rekenwerk blijkt, dat er een groot tekort aan parkeerplaatsen gaat ontstaan.

Verder wordt er sterk beknipt op de speelvoorzieningen, ondanks het feit, dat de huidige bewoners zich uitgelaten hadden voor voldoende speelgelegenheden.

De plannen voor Korte en Lange Meent komen dan ook geheel niet meer overeen met de beleidsvoornemens zoals gesteld bij de voorbereiding van het Voorontwerp Structuurplan Bescherms Stadsgezicht.

Nu wordt voorgesteld de Lange Meent een duidelijke parkeerfunctie te geven, terwijl de parkeervoorzieningen in de Korte Meent minimaal worden.

De beleidsvoornemens spraken over versterking van de woonfunctie van zowel Korte als Lange Meent en tevens over een evenwichtige verdeling van wonen, groen en parkeren. De problematiek rond beide gebieden kan dan ook niet afzonderlijk worden bekeken, maar moet in duidelijke relatie tot elkaar worden gezien!

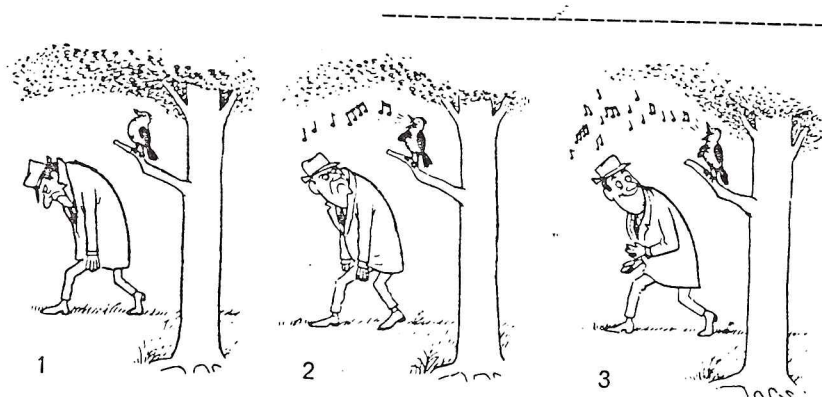
Volencampen

- Binnenkort is een rapport te verwachten omtrent de problematiek rond de Volencampen ook wel de vier dreven genoemd.

Aan deze publikatie waar geruime tijd door verschillende leden aan gewerkt is, en waaraan ook het nodige onderzoek is vooraf gegaan, zal een ruime verspreiding worden gegeven.

In het rapport worden o.m. de oorzaken besproken waardoor het karakteristieke karakter van de vier dreven verloren dreigt te gaan.

Van een opwekkend stuk kan dan ook zeker niet gesproken worden!

En op een slechte dag openbaart een vogel de vreugde van de muziek...

... en bezorgt het humeur van de mens een opkikker... hoewel hij het daarbij soms zelf te kwaad krijgt.

Insektenwerkgroep opgericht

Nadat het al een poos in het vat zat, is deze nieuwe werkgroep dan nu toch werkelijk opgericht, en in de oprichtingsvergadering, waar aanwezig waren: Tom Kompier, Marcel v.d. Tol, Leo v.d. Koog, Joost Schuurman, Hans Rietvink, Henk Vennix en Kars Veling, hebben we een aantal doelstellingen en plannen opgesteld, die hieronder zullen volgen.

Waarom een Insektenwerkgroep?

- De NVWC dient de gehele natuurwereld te bestrijken, en dan mag je de insekten niet vergeten.
- Om een goed beeld over de natuurlijke gesteldheid van een gebied te krijgen, kun je niet volstaan met vogels en planten, maar moet je ook de insekten nader belichten.

Doelstellingen:

- Een zodanige kennis verzamelen over insekten, dat we van bepaalde groepen en gebieden goede inventarisaties kunnen uitvoeren.
- Een zo groot mogelijk publiek interesse bijbrengen voor alles wat friemelt.

Lange termijndoelen:

- Inventarisatie van de kennis die er binnen de NVWC aanwezig is over insekten.
- Uitbreiding van die kennis onder meer door aanschaf van de benodigde literatuur, te beginnen bij de dagvlinders.

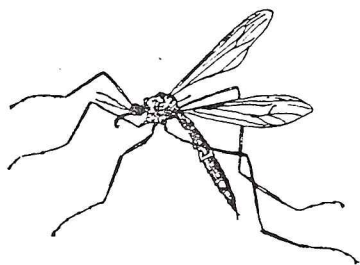
Werkpunten:

- Medewerking verlenen aan het landelijk dagvlinderonderzoek.
- Het bijhouden van vlinderwaarnemingen per maand in een map.
- Regelmatige informatie in de "Hak-al" over de activiteiten, waarnemingen en eventueel determinatie van vlinders.
- De samenstelling van een foto/dia documentaire, waarmee meerdere mensen interesse en liefde kan worden bijgebracht voor insekten.
- Het opstarten van een vlinderinventarisatie in de Regulieren en eendenkooi "De Woerd" in 1983.

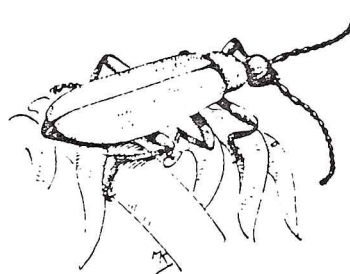
Werkwijze:

Omdat je op heel verschillende wijzen bezig kunt zijn met insektenonderzoek, meenden we toch als Insektenwerkgroep enige richtlijnen te moeten geven ten aanzien van de werkwijze:

- In onze werkwijze zullen we zoveel mogelijk rekening houden met het voortbestaan (onbeschadigd!!) van zowel individu als soort, en gezocht zal worden naar de onderzoeksmethode die zoveel mogelijk "diervriendelijk" is!

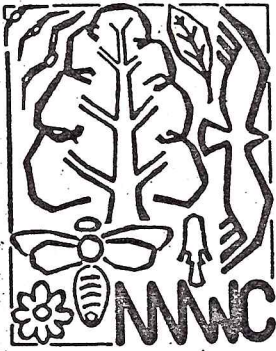

langpootmug

kever

Kars Veling

natuur- en vogelwacht culemborg

postbus 381, 4100 aj culemborg

postrekening 34 33 351
t.n.v. f. h. waroux, rekening
natuur- en vogelwacht culemborg

S.O.V.O.N.

Kontaktorgaan voor Vogelstudie

van de K.N.N.V.

t.a.v. Dhr. J. Steenman

Willibrordweg 1

3911 CC Rhenen

Culemborg, 30 januari 1983

L.S.,

Onderstaand een overzicht van de activiteiten van onze groep in 1982.

Naam van de groep: Natuur- en Vogelwacht Culemborg

Postbus 381 - 4100 AJ Culemborg

Vogelbeschermingskonsulent: Marcel van der Tol

Lindeboom 21 - Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2

Algemeen contactadres: Han Jansen

Akkerwinde 10 - Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 5 5 1

Aantal leden per 31-12-'82: 202 (hierbij gezinnen met meerdere actieve leden,
welke als één lid worden gerekend)

Mededelingenblad:

HAK-AL, verscheen in 1982 6 maal met in totaal 166
pagina's artikelen, verslagen e.d.

Aktiviteiten

Evenals in voorgaande jaren werden ook dit jaar weer door de Vogelwerkgroep tellingen en inventarisaties gehouden. Met name trektellingen waarvan tevens een apart verslag zal verschijnen. Bovendien zijn er stootvogels- en meeuwentellingen verricht.

Ook is er een broedvogelverslag gemaakt van het natuurgebied "De Regulieren". Veel aandacht werd besteed aan de bibliotheek en het documentatiecentrum voor onze leden. Wekelijks is deze bibliotheek 1 avond geopend om belangstellenden van dienst te zijn.

Het nestkastenprojekt is ook in 1982 voortgezet. Het was echter niet zo'n best jaar voor wat betreft de bezetting van onze kasten. Van de 35 torenvalkenkasten waren er slechts 6 bezet. In totaal werden bij deze legsels 24 eieren geteld. Enkele eieren waren later verdwenen (geroofd?). Tenslotte werden 13 jongen geringd door Dik Jonkers en zijn later uitgevlogen.

Van de 5 uilenkasten waren er slechts 2 bezet.

De nestkastjes voor zangvogels in het parkbos "De Plantage", welke door de jeugdgroep worden onderhouden, waren bijna alle bezet, voornamelijk koolmees, maar ook pimpelmees, ringmus en spreeuw werden tot bewoners van deze kasten aangetroffen.

Het paddenprojekt in 1982 is zeer succesvol verlopen. Een uitgewerkt verslag hiervan wordt gepubliceerd. Circa 1250 padden konden door helpers aan dit projekt worden overgezet.

De kontakten met de milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe" zijn uitstekend. Door de Natuur- en Vogelwacht wordt vaak informatie aangedragen welke door de M.W.G. gebruikt wordt.

Ten behoeve van de wintervoeding is in samenwerking met de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming een draaiboek samengesteld. In voorkomende gevallen kan dan direkt op een afdoende manier worden ingespeeld op ontstane situaties.

Bijzondere en ekstra waarnemingen worden bijgehouden in een vogelwaarnemingenarchief. Regelmatig worden bijzondere waarnemingen gepubliceerd in ons mededelingenblad. Tevens is in 1982 weer de specifieke vogelwerkgroep gaan functioneren.

In het seizoen 1981/1982 werden bovendien door de werkgroep knotbomenonderhoud enkele tientallen bomen van hun overvloedige takkenlast ontdaan.

Kampen/ekskursies/speciale avonden

In 1982 werden de volgende evenementen verzorgd:

Er werden een drietal meerdaagse kampen georganiseerd, nl. een specifiek jeugdkamp naar de Kil van Hurwenen, een Hemelvaartskamp naar Ezumazijl en een Pinksterkamp naar Groesbeek.

In totaal werden er drie busekskursies georganiseerd, tweemaal naar de Flevopolder en eenmaal naar Zeeland. Er werden bovendien 13 fietsekskursies en 8 trein/fietsekskursies gehouden, o.m. naar Texel. Daarnaast nog een speciale roeiekskursie in de Biesbosch en 7 plantenekskursies waarop uiteraard ook vogels werden waargenomen.

Daarnaast werden 6 dia/filmavonden gehouden waarvoor de belangstelling, vooral ook van niet-leden uit de regio, bijzonder groot was.

Diversen

Het belangrijkste gebeuren in 1982 was ongetwijfeld de grote belangstelling voor de vogelkursus. Waar gerekend werd op een 30 à 35 deelnemers, meldden zich ruim 80 kursisten aan.

Een enorme klus voor de 5 kursusleiders, die op een aantrekkelijke manier de deelnemers kennis lieten maken met de aantrekkelijke vogelwereld. Door dit grote succes van deze cursus is ook een opzet gemaakt voor een vogelkursus specifiek gericht op de jeugd. Bovendien is een plantenkursus in voorbereiding. Ten behoeve van deze vogelkursussen kon met gemeentelijke subsidie een telescoopkijker met statief worden aangeschaft welke tevens dienstbaar wordt gemaakt bij het verrichten van trektellingen.

Plannen 1983

Het voortzetten van de bestaande activiteiten.

Het vervolgen van de vogelkursus algemeen en een cursus voor de jeugd.

Het door de jeugdgroep laten inventariseren van speciale gebiedjes.

Door tal van activiteiten belangstellenden betrekken bij het totale natuurgebeuren.

Ook in 1983 ons mededelingenblad weer te laten verschijnen.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

We zullen niet teveel woorden vuil maken aan het begin, zie daarvoor het verslag van het vorige kamp in Hak-al nr. 2 van vorig jaar. Het enige verschil was, dat Esther dit keer niet onder de muts vandaan waaide. We kwamen dus op een gegeven moment in het kamphuis aan, waar de thee al gezet was. Maar niet voor iedereen, want ikke had geen thee. JIPPIE, ikke wel. Er ontstond een groot gedrang om een slaappleats te krijgen. Maar al met al gelukte het, al was het tussen de uien en de prei (en ook nog een groene kool).

Suzan en Marcel hadden het helemaal makkelijk. Suzan omdat ze geen matje had en Marcel omdat hij daar naar aan het zoeken was in de Waal. (De vertaler vond de zin: "... en Marcel omdat hij Suzan als matje had" beter, maar omdat dit niet kon, heeft hij hem toch weggelaten.)

Uren later kwam hij in ieder geval doodmoe thuis zonder matje. De sfeer had er echter niet onder te lijden, want de gitaren en andere harmonika's kwamen op tafel.

Na drie uren werd er zelfs nog op ekskursie gegaan. Maar er bleek een probleem: de weg was versperd door een plas Waal. Een heldhaftig persoon echter redde de andere personen er vloeiend over. (Dit vanwege écipatie-raad net als een timmer). Toch had deze tocht wel vogels opgeleverd: 1500 ganzen, vele wulpen en zelfs een brilduiker.

Het belangrijkste echter was de waarneming van zwarte zwanen (deze waren in Australië door kangeroes de verkeerde kant opgestuurd en waren zo in Hurwenen terecht gekomen. Hierdoor waren ze dus ook niet te verstaan). Intussen had Robbert Slomp, geholpen door Claudien en andere N.V.W.C.-ers, het eten klaar gemaakt, dat bij de meesten zeer in de smaak viel. Vooral de kaassaus viel in de smaak en ook de kool, de prei, de wortel, de venkel en het graan. Dus kortom het was heerlijk.

Zonder moeite werd de afwasploeg gevonden. Al een uurtje later had Robbert de choc klaar, waarbij Olaf de koek sneed. De spetters vlogen in het rond toen we deze al zingend trachtten te verorberen. (Het geluid wordt er overigens niet slechter op).

Toen ontdekte Wim het springtouw. Hierdoor werd het vertrek richting Roskam uitgesteld. Maar ook dit kwam in orde (?).

Het eerste wat de kroegbaas zei, was of we de glazen van vorig jaar weer terug kwamen brengen. Wij antwoordden hierop niks. De muziek was weer even shit als vorig jaar: Ritsie-pi, ritsie-pa, ritsie-poem en andere ons feministen tegen de borst stuitende liedjes. De avond werd verder gevuld met leuke gesprekken en met een briljant biljartspel. Op een enkeling na gedroeg iedereen zich schitterend. En bij de terugkeer werd er rustig geslapen. De volgende ochtend bleek het hard te hebben gevroren en enkele fanatiekelingen zagen al voor het ontbijt wilde ganzen overtrekken.

Nadat we de door Robbert heerlijk klaargemaakte havermout hadden genuttigd en de ekskursieleiders de door Robbert heerlijk klaargemaakte boterhammen hadden meegekregen, vertrokken we op ekskursie.

Twee groepen gingen rond de Waal en één bleef ter plekke. Het weer was schitterend koud en de wind was heerlijk hard en het ijs was verrukkelijk om doorheen te zakken en sierlijk om op uit te glijden. Bovendien waren de vogels zalig om naar te kijken.

We hadden bijvoorbeeld Ransuil, Steenuil, Slechtvalk, Brilduiker en Bonte Strandloper. (zie ook elders Hak-al).

Toen we terugkwamen was Tom verliefd. Degenen die thuis bleven hadden een heerlijke middag ijsvrij. Voor het eten werden onze zangkunsten weer getest en stortten sommige mensen zich op erotische oftewel opruiende lectuur. (namen overbodig).

Robbert bereidde met enkele anderen het eten: zuurkool met wortel, rozijnen, goudreinetten, augurken, aardappelen en ananas, met als toetje custard met vruchten oftewel uit-de-kunst.

Vervolgens viel iedereen weer voorover (sommigen achterover) in het sfeer-
vol samenzijn. Heel langzaam vertrokken wij weer richting Roskam. In 't
café werd geklaverjast, gedanst, ge-één-en-twintigd, gedamd, gebiljart en
gedronken.

Nadat we de cafébaas tot kijk of tot volgend jaar gegroet hadden, waren we
weer vroeg (in de ochtend?) terug in het kamphuis. In 't kamphuis kwam
zo'n goede sfeer, dat niemand zin had om te gaan pitten. Overal zag je
mensen met elkaar praten of weer eens kaarten. Nadat iedereen uitgepraat
en uitgekaart was, gingen we dan eindelijk pitten. Sommigen lagen daarbij
zeer koud, omdat ze (hij) geen matje onder zijn slaapzak had gelegd, of
niet soms Tom? Of had je het toch een beetje warm?

Nadat iedereen de volgende ochtend had uitgeslapen, waarbij het doel van
de bedoeling van 2 chromen was bereikt, wat zeer lang geduurd had, kon er
schoongemaakt en opgeruimd worden.

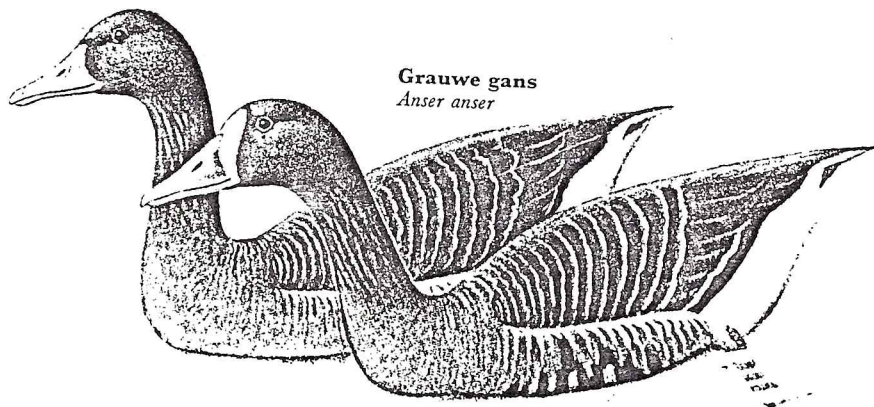
Plotseling was het einde gekomen van een schitterend, geweldig, verrukke-
lijk, zalig, uitstekend, kortom in een woord voortreffelijk kamp.

Met een vermoeide zwaai richting Heleens koffie vertrokken wij met als
einddoel thuis.

hoogachtend,

ikke Veling, ikke Kompier, ikke Rietvink, ikke Jansen en natuurlijk ikke

van der Sluis,

Waarnemingenlijst

Hurwenen 1983

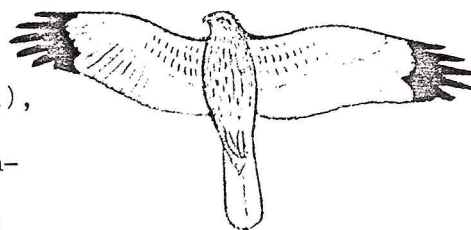
- Futen - Van deze groep de Fuut en de dit jaar bijzonder goed vertegenwoordigde Dodaars, van welke we er minstens 11 zagen.
- Aalscholwers - Totaal werden zo'n 100 Aalscholwers waargenomen, met als grootste groep 60 exemplaren tezamen.
- Reigers - Er werden duidelijk minder Blauwe Reigers waargenomen dan in andere jaren.
- Zwanen - Er werden maar liefst 4 soorten zwanen gezien, te weten: Knobbelzwaan, Wilde Zwaan, Kleine Zwaan en Zwarte Zwaan.
- Ze waren vertegenwoordigd met respectievelijk ca. 50, 18, zo'n 300 en 5 exemplaren. De exotische Zwarte Zwaan werd ook op grote hoogte vliegend gezien, dus konden deze vogels goed vliegen: Hoewel natuurlijk ontsnapt is het toch typisch dat ze niet alleen bij Hurwenen gezien zijn, maar ook bij Culemborg. Dus de vraag blijft: "Waar komen deze vogels ineens vandaan?".
- Ganzen - Van deze groep ook 4 vertegenwoordigers, hoewel de vierde soort pas enkele weken na het kamp werd vastgesteld! De Grauwe Gans was goed vertegenwoordigd, met ca. 50 exemplaren. Riet- en Kolganzen werden duidelijk minder gezien als in voorgaande jaren. Bovendien werd slechts eenmaal de grote groep in de Kil gezien. We hadden er zo'n 3000. Op een door Marcel van der Tol van een groep ganzen genomen dia werden naderhand enkele Brandganzen ontdekt!

Eenden

- Van deze vrij omvangrijke groep werden 12 vertegenwoordigers gezien, nl. Bergeend (6 stuks), Smient (1500), Krakeend (minstens 10 paartjes), Wintertaling, Wilde Eend, Pijlstaart (100), Slobeend (minstens 40), Tafeleend, Kuifeend, Brilduiker (1 vrouwtje), Nonnetje (minstens 40, ook baltsend gezien) en Grote Zaagbek (opvallend weinig, 10 stuks).

Stootvogels

- Maar liefst 7 soorten stootvogels werden gezien. Bruine Kiek (1 vrouwtje jagend boven de Kil), Blauwe Kiek (1 vrouwtje, ook jagend boven de Kil), Sperwer (2), Torenvalk (15), Buizerd (enkele), Ruigpootbuizerd (1 trekkend exemplaar) en Slechtvalk (1 onvolwassen exemplaar, vliegend boven de Waal richting Oost).

Bleshoenders

- Van deze groep natuurlijk de Waterhoen en de Meerkoet.

Steltlopers

- Van deze groep werden 6 soorten gezien: Kievit, Bonte Strandloper (1 à 2), Kemphaan (23), Wulp, Tureluur (1) en Watersnip (zo'n 50).

Vreemd genoeg werden er geen grutto's gezien.

Meeuwen

- Van deze groep werden 5 soorten gezien: Zilvermeeuw (100-den), Kokmeeuw, Stormmeeuw, Grote Mantelmeeuw (10-tallen), Kleine Mantelmeeuw (1).

Duiven

- Er werden uit deze groep 3 soorten gezien: Holeduif (2), Houtduif en Turkse Tortel.

Uilen

- Hoewel er dit jaar niet speciaal uilen zijn gelokt, hadden we toch een Steenuil en verscheidene Ransuilen (7 op de slaappleats bij de Kil en 1 bij een Steenfabriek tussen Hurwenen en Wamel).

Spechten

- De Grote Bonte Specht werd regelmatig gezien en/of gehoord.

Piepers

- Er werden enkele Oever- en/of Waterpiepers gezien of gehoord.

Kwikstaarten

- De Witte Kwikstaart werd twee maal gesignaleerd.

Lijsters

- Van deze groep werden 5 vertegenwoordigers gezien: Grote Lijster (6), Zanglijster, Merel, Koperwiek en Kramsvogel.

Mezen

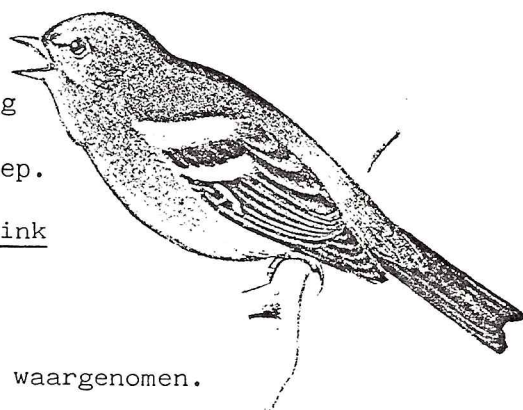
- Slechts 3 soorten en die niet eens in redelijke aantallen: Pimpelmees, Koolmees en Matkop.

Kraaien

- 5 Soorten, te weten: Vlaamse Gaai (1), Ekster, Roek (2) Kauw en Zwarte Kraai.

Mussen en Vinken

- Slechts 4 soorten, zeer weinig dus voor zo'n uitgebreide groep. We hadden Huismus, Ringmus, Vink en Sijs.

Gorzen

- van de Rietgors werd een paar waargenomen.

Restjes (Fratsvogeltjes)

- Van deze groep werden 6 soorten gevonden, te weten: Winterkoning, Roodborst, Heggemus, Goudhaantje (1), Boomkruiper en Spreeuw (1000-den).

Tom Kompier

Omdat we zeer graag de f 2,50 borg voor de telescoop terug willen krijgen, volgt hier een verslag over onze ekskursie.

We vertrokken om 10 uur uit Utrecht naar Nijkerk, alwaar we de polder indoken.

In de hier aangelegde bossen stikte het werkelijk van de buizerden; op een stukje van 30 meter hadden we er twaalf bij elkaar, in totaal deze dag zelfs 59.

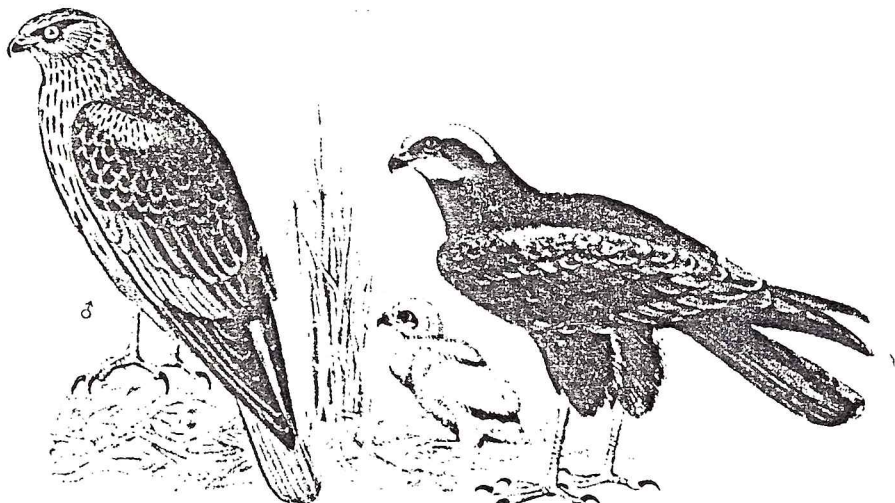
De rest van de stootvogels viel wat tegen; van de blauwe kiekendief was zeer opvallend, dat we de 4 mannetjes in bosgebied hadden, terwijl de vrouwtjes zich voornamelijk in het open veld ophielden.

(Van de sperwer is zo'n verschil óók bekend).

Alle sloten in de polder waren bevroren, zodat er zeer weinig eenden te zien waren, terwijl ook het aantal ganzen aan de lage kant was; van Theo (ACJN - A'foort), die we ook weer tegenkwamen, hoorden we dat deze allemaal in Friesland zaten.

De kuif-, tafel- en krakeenden zaten allen in het IJsselmeer, op de weinige opengebleven wakken.

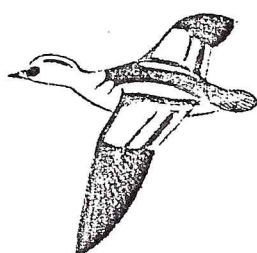
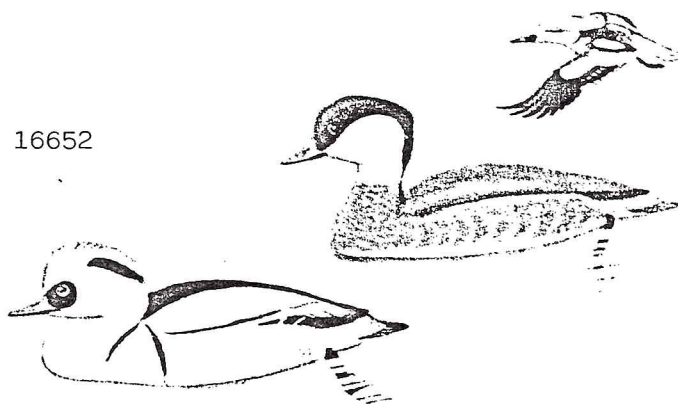
Prachtig waren de grote groepen reeën, waarvan enkele melanistisch (zwart) die door de velden bij de lepelaarsplassen zwierven.

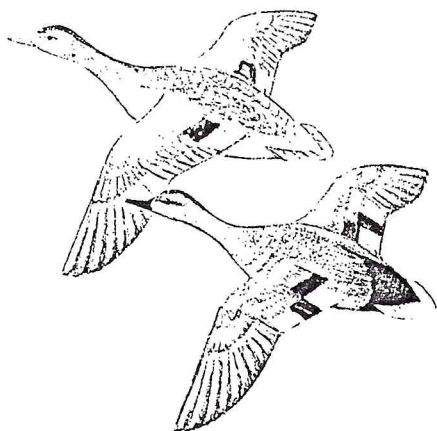
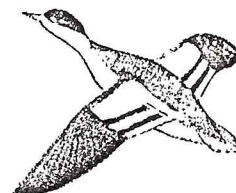
Bruine kiekendief
Circus aeruginosus

Hieronder volgen de waarnemingen:

Kuifeend	21753
Tafeleend	16650 òf 16652
Krakeend	41
Brilduiker	+ 25
Bergeend	7
Grote zaagbek	+ 15
Nonnetje	+ 25
Kolgans	+ 900
Rietgans	+ 40
Grauwe gans	+ 30
Kleine zwaan	27
Knobbelzwaan	
Buizerd	59 (+ 3 buiten polder)
Ruigpootbuizerd	4
Bruine kiekendief	1 ♀
Blauwe kiekendief	4 ♂♂ 3 ♀♀
Torenvalk	26 (+ 2 buiten polder)
Sperwer	1 buiten polder
Dodaars	3
Bonte kraai	
Ree	58 (enkele melanistisch)

Nonnetje
Mergus albellus

Kraakeend *Anas strepera*.

Berry Lucas
Kars Veling

Waarnemingenlijst

1981

Het is al weer een tijdje geleden, dat er een veldwaarnemingslijst in de "Hak-al" stond.

Is de mentaliteit van de vogelaars veranderd om niet meer te gaan vogelen, of is er een andere reden.

Ik heb nu het archief vogelwaarnemingen overgenomen en gezegd, dat er ook weer een lijst zou komen, maar toen ik 24 februari jl. met de lijst wilde gaan beginnen, zag ik dat er in 1982 geen kaartjes waren ingeleverd, of wordt er binnen de NVWC niet meer gevogeld. (nee zeker)

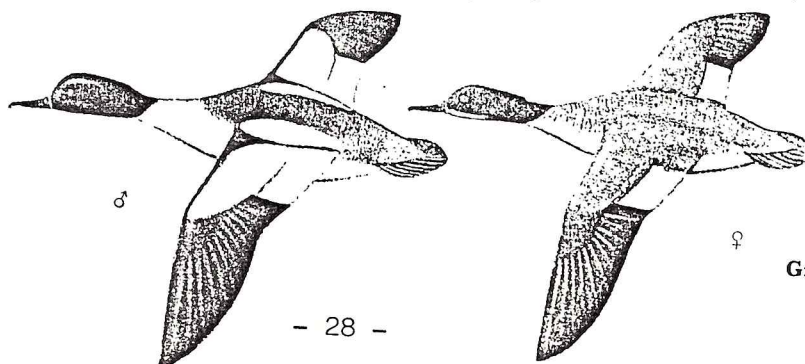
De onderstaande lijst is dus van 1981, daarna de waarnemingen die in 1983 zijn gemaakt.

De afkortingen van de waarnemers:

T.K. : Tom Kompier
M.v.d.T. : Marcel van de Tol
E.R. : Ettienne Richter
J.W. : Joost Woudstra
P.v.V. : Paul van Veen
M.S. : Maarten Smidt
J.D.K. : Jan-Dirk Kiviet
E.V. : Evert Voogd
H.J.K. : Henk-Jan Kiviet
L.v.d.K. : Leo van de Kooy
B.L. : Berry Lucas
D.B. : Dik Borghstein
M.J. : Maarten Jägers
J.S. : Joss Schuurman
N.v.d.W. : N. van de Weide
J.E. : Jurgen Ebberink
A.v.d.H. : Arie van de Ham

Dodaars	27- 3-'81	1 ex.	Steenwaard	(P.v.V.)
Dodaars	5- 4-'81	1 ex.	OVB	(K.V./P.v.V.)
Kuifaalscholver	5- 9-'81	1 ex.	Afgraving	(T.K.)
Kuifaalscholver	12- 9-'81	1 ex.	Afgraving	(T.K./M.v.d.T./ J.d.K./M.J.)
Zomertaling	31- 3-'81	2 ex.	Steenwaard	(M.v.d.T)
Zomertaling	24- 3-'81	3 à 5	Steenwaard	(H.J.K.)
Zomertaling	27- 3-'81	6 ex.	Steenwaard	(P.v.V.)
Zomertaling	14- 4-'81	4 ex.	PPC	(P.v.V.)
Krakeend	18- 8-'81	4 ex.	Rijswijk	(T.K./B.L.)
Smient	27- 3-'81	9 ex.	Steenwaard	(P.v.V./T.K.)
Smient	4- 4-'81	5 ex.	Rietveldseweg	(P.v.V./T.K.)
Pijlstaart	1- 3-'81	9 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Pijlstaart	2- 3-'81	2 ex.	Steenwaard	(P.v.V.)
Slobeend	4- 4-'81	2 ex.	Beusichemse dijk	(H.Rietvink)
Slobeend	25- 4-'81	2 ex.	Lekdijk/Weidsteeg	(Dave Smill)
Tafeleend	31- 1-'81	3 ex.	Langdreef	(M.S./E.R.)
Tafeleend	18- 5-'81	1 ex.	Lek 39-21	(P.v.V.)
Grote zaagbek	11- 1-'81	2 ex.	PPC	(P.v.V.)
Grote zaagbek	18- 1-'81	2 ex. ♀	Redichemse waard	(P.v.V.)
Grote zaagbek	21- 1-'81	5 ex.	Heul	(T.K.)
Grote zaagbek	1- 2-'81	2 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Grote zaagbek	14- 2-'81	10 ex.	Redichemse waard	(D.B./J.D.K.)
Grote zaagbek	15- 2-'81	9 ex.	Redichemse waard	(D.B./J.D.K.)
Grote zaagbek	1- 3-'81	1 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Grote zaagbek	4- 4-'81	1 ex.	Rijswijk	(M.v.d.T.)

Grote zaagbek *Mergus merganser*

Nonnetje	11- 1-'81	4 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Nonnetje	18- 1-'81	3 ex.	Redichemse waard	(J.D.K./H.R./D.B.)
Nonnetje	21- 1-'81	+ 3 ex.	Den Anker	(T.K.)
Nonnetje	4- 2-'81	3 ex.	Redichemse waard	(J.D.K./D.B.)
Nonnetje	13- 2-'81	1 ex. ♀	Redichemse waard	(P.v.V.)
Nonnetje	1- 3-'81	1 ex. ♀	Redichemse waard	(P.v.V.)
Kolgans	4- 1-'81	35 ex.	Terweyde	(B.L./J.D.K.)
Kolgans	4- 1-'81	2 ex.	Heul	(H.J.K./J.D.K.)
Kolgans	20- 1-'81	50 à 60	Terweyde	(T.K./J.E.)

Deze bovengenoemde waarnemingen waren
 allen trekkend richting zuid-west.

Rietgans	4- 1-'81	13 ex.	Terweyde	(H.J.K./J.D.K.)
Rietgans	20- 1-'81	7 ex.	Heul	(T.K.)
Rietgans	7- 3-'81	9 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Rietgans	3- 5-'81	16 ex.	Platte weg	(C.J.W.)
Nijlgans	21- 2-'81	1 ex.	Waarden	(T.K./M.v.d.T.)
Kleine zwaan	11- 1-'81	8 ex.	Afgraving	(P.v.V.)
Kleine zwaan	1- 2-'81	+ 45 ex.	Rijksstraatweg	(A.v.d.H.)
Steenarend	19- 9-'81	1 ex.	Beusichemse waard	(T.K./M.v.d.T.)
Ruigpootbuizerd	1- 2-'81	1 ex.	Diefdijk	(N.v.d.W.)
Ruigpootbuizerd	12- 2-'81	1 ex.	De Wal	(P.v.V.)
Sperwer	4- 1-'81	1 ex.	Voorkoopstraat	(H.J.K./J.D.K.)
Sperwer	11- 1-'81	1 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Sperwer	18- 1-'81	1 ex.	Weidsteeg	(J.D.K.)
Sperwer	18- 1-'81	1 ex.	Redichemse waard	(P.v.V.)
Sperwer	20- 1-'81	1 ex.	KWC	(T.K.)
Sperwer	31- 1-'81	1 ex.	BW	(P.v.V.)
Sperwer	15- 3-'81	1 ex.	Zeediijk	(Fam. Kiviet)
Sperwer	21- 3-'81	1 ex.	Regulieren	(P.v.V.)

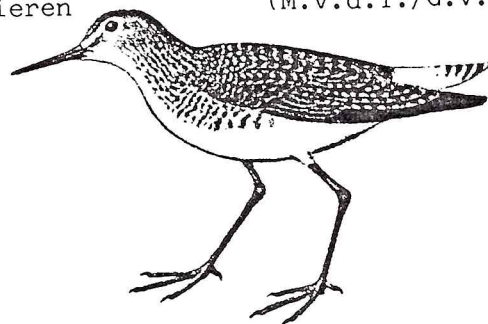
Sperwer	25- 3-'81	1 ex.	Lindeboom	(M.v.d.T.)
Sperwer	26- 3-'81	1 ex.	Enspijk	(H.J.K.)
Sperwer	29- 3-'81	1 ex.	Regulieren	(P.v.V.)
Havik	12- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(M.v.d.T./T.K!/ J.D.K./M.J.)
Havik	13- 9-'81	1 ex.	Heul	(T.K./E.R.)
Havik	18- 4-'81	1 ex.	Regulieren	(P.v.V.)
Havik	17- 5-'81	1 ex.	Dorp Beesd	(W. Kiviet)
Rode wouw	17- 5-'81	1 ex.	Platte weg	(J.D.K./M.J.)
Wespendief	12- 7-'81	1 ex.	Lange Avontuurseweg	(L.v.d.K.)
Bruine kiekendief	5- 4-'81	1 ex.	OVB	(P.v.V.)
Bruine kiekendief	19- 9-'81	1 ex.	Rijswijk	(T.K.)
Bruine kiekendief	18- 8-'81	1 ex.	KWC	(T.K.)
Visarend	Deze soort heeft in 1982 in de Redichemse waard gezeten, maar er is geen melding van gemaakt.			
Slechtvalk	19- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(T.K./M.v.d.T./ P.v.V.)
Smelleken	12- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(T.K./M.v.d.T./ J.D.K.)
Smelleken	15- 3-'81	1 ex.	OVB	(J.D.K.)
Smelleken	19- 3-'81	1 ex.	Regulieren	(P.v.V.)
Smelleken	5- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(T.K.)
Boomvalk	25- 9-'81	1 ex.	Terweyde	(H.J.K.)
Boomvalk	27- 4-'81	1 ex.	Mozartlaan	(B.L.)
Boomvalk	2- 5-'81	1 ex.	39-31	(L.v.d.K.)
Boomvalk	4- 5-'81	1 ex.	Handellaan	(B.L.)

Smelleken *Falco columbarius*

Waterral	4- 4-'81	1 ex.	Rietput Everdingen	(M.v.d.T.)
Goudplevier	15- 3-'81	2 ex.	Regulieren	(M.v.d.T./T.K.)
Goudplevier	27- 3-'81	1 ex.	Steenwaard	(P.v.V.)
Goudplevier	28- 3-'81	1 ex.	Rietveldseweg	(L.v.d.K.)
Kleine plevier	4- 4-'81	1 ex.	Afgraving	(T.K./P.v.V.)
Kleine plevier	2- 5-'81	1 ex.	Afgraving	(L.v.d.K.)
Kleine plevier	2- 5-'81	1 ex.	Z.W. hoek industrie- terrein	(L.v.d.K.)
Steenloper	11- 1-'81	2 ex.	Rijswijk	(div. waarnemers)
Regenwulp	3- 5-'81	± 50 ex.	Ganssteeg	(J.W.)
Witgatje	18- 4-'81	1 ex.	Regulieren	(M.v.d.T.)
Bosruiter	9- 5-'81	4 ex.	Rijswijk	(T.K./M.v.d.T.)
Zwarte stern	19- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(T.K.)
Zwarte stern	19- 9-'81	1 ex.	Afgraving	(T.K./M.J.)
Steenuil	12-10-'81	1 ex.	Zwembad	(T.K.)
Velduil	1-11-'81	1 ex.	Beusichem, pont	(T.K.)
IJsvogel	13- 9-'81	1 ex.	Lange dreef	(M.v.d.T.)
Hop	De gehele maand mei 1981 aanwezig			(div. waarnemers)
Roodkeelpieper	25- 9-'82	1 ex.	Trekkend Z.W. Redi- chemse waard	(div. waarnemers)
Tapuit	2- 5-'81	2 ex.	Beesdse	(T.K.)
Tapuit	9- 5-'81	2 ex.	Industrieterrein	(L.v.d.K.)
Tapuit	20- 9-'81	1 ex.	Regulieren	(M.v.d.T.)
Gekraagde rood- staart	21- 4-'81	1 ex.	Regulieren	(E.R.)
Gekraagde rood- staart	22- 6-'81	1 ex.	Regulieren	(M.S./E.R.)
Gekraagde rood- staart	14- 4-'81	1 ex.	Regulieren	(M.v.d.T./G.V.Z.)

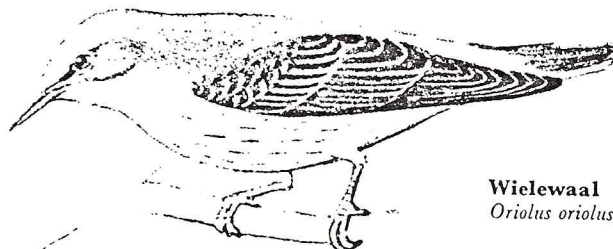
Witgatje
Tringa ochropus

Zwarte rood- staart	21- 3-'81	1 ex.	Terrein Verwoerd	(L.v.d.K.)
Bosrietzanger	8- 5-'81	1 ex.	Lindeboom	(M.v.d.T.)
Spotvogel	14- 5-'81	1 ex.	KWC	(div. waarnemers)
Orpheus- spotvogel	12- 9-'81	1 ex.	Redichemse waard	(T.K./M.v.d.T./ J.D.K./M.J.)
Braamsluiper	17- 4-'81	1 ex.	Elizabethhof	(L.v.d.K.)
Braamsluiper	28- 6-'81	1 ex.	Vliegerweg	(Fam. v.d.K.)
Braamsluiper	8- 7-'81	1 ex.	Waldeck Pymontstr.	(L.v.d.K.)
Groenling	21- 6-'81	1 ex.	Beukeboom	(M.S.)
Groenling	10- 7-'81	1 ex.	Fort Everdingen	(M.S.)
Sijs	4- 3-'81	1 ex.	Voorkoop	(Fam. Jansen)
Keep	21- 1-'81	3 ex.	Weidsteeg	(T.K.)
Keep	1- 2-'81	1 ex.	Vliegerweg	(P.v.V.)
Keep	15- 2-'81	2 ex.	Wiel van Bassa	(M.v.d.T.)
Wielewaal	9- 5-'81	1 ex.	Regulieren	(M.v.d.T.)
Wielewaal	11- 5-'81	1 ex.	Regulieren	(J.S.)

Waarnemingen in 1983

Waterral	17- 2-'83	1 ex.	OVB	(L.v.d.K.)
Ruigpootbuizerd	17- 2-'83	1 ex.	Afgraving Riet- veldseweg	(L.v.d.K.)
Grote bonte specht	10- 2-'83	1 ex.	Achtertuint Vlieger- weg 3	(Fam. v.d.K.)
Keep	3- 2-'83	2 ex.	Lekdijk (Palumbus)	(E.V.)
Goudvink	30- 1-'83	1 ex.	Zeedijk	(E.R./D.B.)
Bosuil	30- 1-'83	1 ex.	Zeedijk	(E.R./D.B.)
Steenuil	6- 2-'83	1 ex.	Loer Buren	(J.S.)

Wielewaal
Oriolus oriolus

Joss Schuurman

Ingekomen en uitgaande stukken

1. Ingekomen stukken

- Greenpeace
- In vogelvlucht
- Natuur-historisch genootschap
- Kruisbek, van vogelwacht Utrecht?
- Contactgroep zoogdieren-inventarisatie
(dit is naar Gerard van Ruiten gegaan)

Uitgaande stukken

- Er is een gift de deur uitgegaan voor lo strillozzo van 10.000 lire.

2. Knotten

Peter van de Ree deelde mede, dat er de komende 5 jaar steeds minder geknot moet worden, want de boeren willen het hout zelf graag hebben, en alternatieven zoeken, zoals hooien in de Regulieren of bermonderhoud wil Geldersch landschap niet hebben.

3. "Hak-al"

1. Leo van de Kooi vond dat er weer een veldwaarnemingslijst moest komen.

Nou die komt er ook weer, maar !! er zullen dan ook kaartjes moeten worden ingeleverd; deze kaartjes moeten ingeleverd worden bij Joss Schuurman, Pryssestraat 65, Culemborg. (Zie 1e waarnemingslijst elders in dit blad).

2. De schrik is om het hart geslagen toen het inbrandapparaat de geest gaf. De redactie zat toen met de vraag "hoe moet nu de "Hak-al" uitkomen".

Breun Jansen heeft hiervoor in overleg met de penningmeester en de overige leden van het bestuur een passende oplossing gevonden.

4. Diaprojector

De NVWC is nu in het bezit van een diaprojector, alleen hij moet nog ergens in het nonnetje worden neergezet. Men heeft gedacht aan een kastje aan de muur. Tevens zou de heer Wim Kiviet een reserve-lampje kopen voor als het mis gaat.

5. Plantencursus

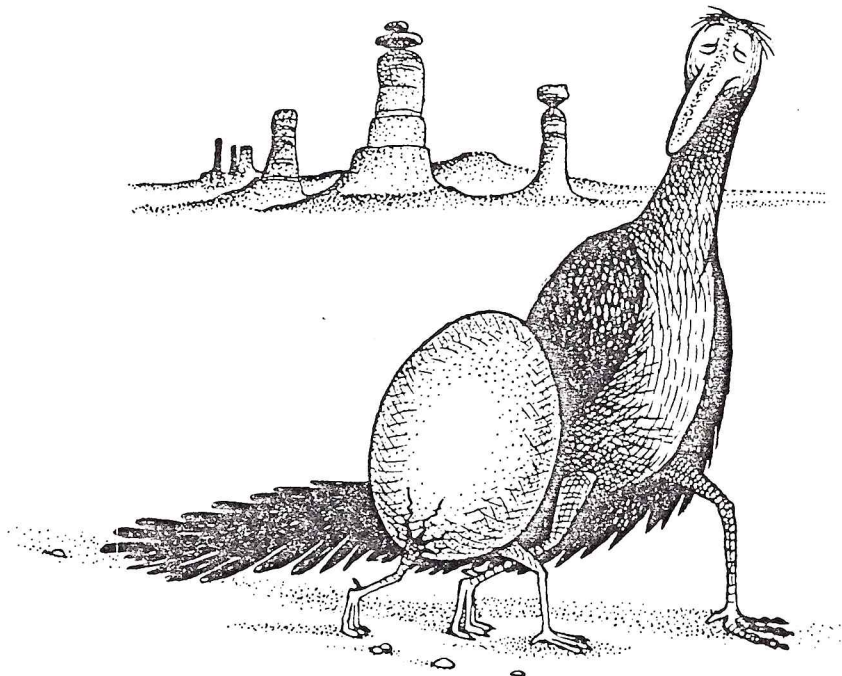
In de vorige "Hak-al" was de uitnodiging gereed, nu telt de cursus al + 15 deelnemers.

6. Ekskursie-programma

Zie op de gewoonlijke plaats.

7. Rondvraag

- Tom geeft de mededeling, dat er aan het jaarverslag hard wordt gewerkt en zal ongeveer uitkomen op + 80 bladzijden. (goed werk boys)
- Han vroeg of alles weer in de kampkist was.
- Moet ik (Joss Schuurman) deze maand al een waarnemingslijst maken?

Joss Schuurman

'Wat was er het eerst? ...'

Een stukje ornithologie

Ornithologie betekent vogelkunde. Het woord is afgeleid van twee Griekse woorden nl. "ornis" (vogel) en "logos" (kunde).

Hieronder volgen een paar stukjes vogelkunde.

1. Welke plaats hebben de vogels in het dierenrijk?

De vogels (Lat. Aves) vormen een klasse binnen de onderstam van de Gewervelde Dieren (Lat. Vertebrata). Deze onderstam is weer een deel van de stam van de Chordadieren (Lat. Chordata).

Schematisch weergegeven ziet de wijze van indeling van het Dierenrijk er aldus uit:

Rijk (Regnum) - Onderrijk (Subregnum) - Afdeling (Sectio) - Stam (Phylum) -
Onderstam (Subphylum) - Klasse (Classis) - Orde (Ordo) - Familie (Familia) -
Geslacht (Genus) - Soort (Species) - Ondersoort (Subspecies).

Als voorbeeld bekijken we hoe de aalscholver volgens dit systeem wordt ingedeeld.

Rijk: Animalia (Dieren)

Onderrijk: Metazoa (Meercellige Dieren)

Afdeling: Eumetazoa (Dieren met organische weefsels)

Stam: Chordata (chordadieren)

Onderstam: Vertebrata (Gewervelde Dieren)

Klasse: Aves (Vogels)

Orde: Pelecaniformes (Roeivoetigen)

Familie: Phalacrocoracidae (Aalscholwers)

Geslacht: Phalacrocorax (Aalscholver)

Soort: Phalacrocorax carbo (Gewone Aalscholver)

Ondersoort: Phalacrocorax carbo carbo

("Atlantische" Aalscholver)

2. Wat is een soort?

Een soort is een groep individuen, die zich onderling voortplant en wat betreft uiterlijk en gedrag zich isoleert van andere soorten.

Wanneer binnen een soort bepaalde populaties (d.w.z. groepen individuen die een bepaald gebied bewonen) voorkomen, die zich onderscheiden naar uiterlijk en/of gedrag van andere populaties, maar (nog) geen isolatie t.o.v. elkaar vertonen, dan spreekt men van een ondersoort of ras.

Het begrip "ras" moet men niet verwarren met rassen zoals die bij huisdieren door gerichte fok zijn ontstaan.

3. Hoe komt een soort aan zijn wetenschappelijke naam?

Elke soort, dier of plant, heeft een dubbele wetenschappelijke naam, die meestal ontleend is aan het Latijn of het Grieks.

De eerste naam wordt met een hoofdletter geschreven en geeft het geslacht (genus) aan.

De tweede naam wordt de soortnaam genoemd.

De ondersoort wordt aangegeven met een derde naam achter de soortnaam. Is er geen apart ras of ondersoort bekend, dan noemt men de soort monotypisch (een type).

Achter de wetenschappelijke naam staat vaak nog een hoofdletter of een naam. Die naam, soms afgekort met de beginletter, is de zgn. auteursnaam.

De auteur is diegene, die de betreffende soort voor het eerst wetenschappelijk heeft beschreven en de wetenschappelijke naam heeft toegekend.

Een letter die men vaak tegenkomt is de L. Deze L. is de afkorting van Linnaeus.

De Zweed Carl von Linné (1707 - 1778) was de grondlegger van het hierboven beschreven systeem van het benoemen van planten en dieren. De wetenschaps-taal in zijn tijd was nog altijd het Latijn. Ook zijn eigen naam verlatijnste hij tot Linnaeus. Wanneer de hoofdletter of auteursnaam tussen haakjes staat, dan wil dat zeggen, dat de wetenschappelijke naam door latere systematici veranderd is.

4. Hoeveel soorten vogels zijn er?

In de literatuur kan men de volgende aantallen aantreffen:

+ 8600	James Fisher en R.T. Peterson	Birds
+ 8700	Edward Gruson	A checklist of the birds of the world
+ 8650	Bruce Campbell	The dictionary of birds in colour

De redenen dat er verschillende aantallen worden opgegeven zijn de volgende:

- a. Systematici kunnen van mening verschillen of een soort, echt als soort of als ras van een nauw verwante soort, beschouwd moet worden.
- b. Ieder jaar worden er wel een of meer nieuwe soorten ontdekt - d.w.z. voor het eerst wetenschappelijk beschreven.

Vooraf in de tropische gebieden kunnen nog soorten voorkomen, die nog op ontdekking wachten.

De indeling van de vogels

De klasse Aves wordt verdeeld in 27 orden (vgl. Fisher en Peterson), deze zijn de volgende:

1. Struthioniformes (struisvogels)	1 familie	1 soort
2. Rheiformes (nandoes)	1 familie	2 soorten
3. Casnariiformes (casuarissen)	2 families	4 soorten
4. Apterygiformes (kiwi's)	1 familie	3 soorten
5. Tinamiformes (tinamoos)	1 familie	46 soorten
6. Sphenisciformes (pinguins)	1 familie	16 soorten
7. Gaviiformes (zeeduikers)	1 familie	4 soorten
8. Podicipediformes (futen)	1 familie	19 soorten
9. Procellariiformes (stormvogels)	4 families	92 soorten
10. Pelecaniformes (roeivoetigen)	6 families	56 soorten
11. Ciconiiformes (ooievaarvogels)	6 families	116 soorten
12. Anseriformes (eendvogels)	2 families	149 soorten
13. Falconiformes (roofvogels)	5 families	281 soorten

14. Galliformes (hoendervogels)	7 families	266 soorten
15. Gruiformes (kraanvogels)	12 families	189 soorten
16. Charadriiformes (pleviervogels)	16 families	316 soorten
17. Columbiformes (duifvogels)	2 families	296 soorten
18. Psittaciformes (papegaaien)	1 familie	328 soorten
19. Cuculiformes (koekoekvogels)	2 families	149 soorten
20. Strigiformes (uilvogels)	2 families	136 soorten
21. Caprimulgiformes (nachtzwaluwvogels)	5 families	97 soorten
22. Apodiformes (gierzwaluwvogels)	3 families	389 soorten
23. Coliiformes (muisvogels)	1 familie	6 soorten
24. Trogoniformes (trogons)	1 familie	36 soorten
25. Coraciiformes (scharrelvogels)	9 families	196 soorten
26. Piciformes (spechtvogels)	6 families	383 soorten
27. Passeriformes (zangvogels)	62 families	5159 soorten

De grootste orde is dus die der zangvogels. Ruim 60% van alle soorten vogels op de wereld behoren tot deze orde.

5. Hoe zijn de soorten vogels over de aarde verspreid?

Er zijn slechts enkele soorten vogels die over de hele wereld voorkomen. Zulke vogelsoorten noemt men cosmopoliet (= wereldbewoner). Enkele voorbeelden zijn de slechtvalk, de koereiger en de kerkuil.

Verreweg de meeste soorten vogels komen slechts in een beperkt gebied voor. Overigens geldt dit natuurlijk niet alleen voor vogels, maar voor alle dier- en plantensoorten.

Op grond van overeenkomsten en verschillen in de samenstelling van diersoorten die een bepaald gebied bewonen heeft men de aarde in 5 faunagebieden verdeeld.

Deze zijn:

1. Holarctis onderverdeeld in:
 - a. Palearctis (Europa, Azië [behalve tropisch Azië] en Afrika ten noorden van de Sahara)
 - b. Nearctis (Noord-Amerika, uitgezonderd Mexico)
2. Paleotropis onderverdeeld in:
 - a. Ethiopis (Afrika ten zuiden van de Sahara)
 - b. Madegassis (Madagaskar en de omliggende eilanden)
 - c. Oriëntalis (Tropisch Azië, behalve het oostelijk deel van Indonesië)
3. Australis onderverdeeld in:
 - a. Australische regio (Australië en het oostelijk deel van Indonesië)
 - b. Oceanische regio (Oceanië)
 - c. Nieuwzeelandse regio (Nieuw Zeeland)
 - d. Hawaïaanse regio (Hawaï eilanden)
4. Neotropis (Zuid en Midden Amerika)
5. Archinotis (Zuidpoolgebied met inbegrip van de omringende eilanden en de zuidpunt van Zuid-Amerika)

Overigens zijn deze begrenzingslijnen niet absoluut; er komen overgangsgebieden voor.

De Nederlandse Vogelwereld behoort dus tot de Palearctis. Omdat dit qua oppervlakte het grootste faunagebied is, heeft men voor het gemak Europa, Klein Azië, het Midden Oosten en Afrika ten noorden van de Sahara samengevat met de naam West-Palearctis. Dit gebied telt \pm 600 broedvogelsoorten en bovendien nog \pm 140 soorten die af en toe of meer geregeld hier naar afdwalen.

De enige vogelgids die al deze soorten behandelt is:

de "Gids voor de Europese vogels" van Heinzel, Fitter en Parslow
(uitg. Elsevier).

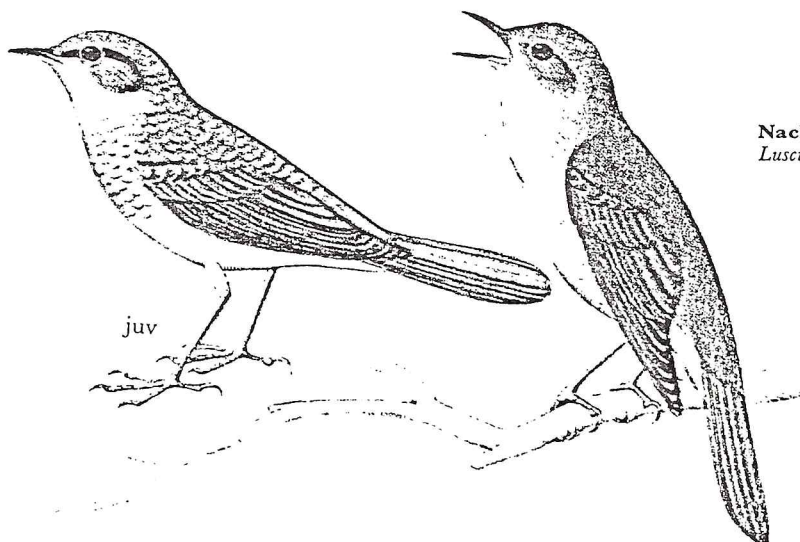
Van \pm 180 vogelsoorten is bekend, dat zij tenminste 1 x in deze eeuw in ons land gebroed hebben.

Zo'n 160 soorten doen dit ieder jaar. Daarbij komen dan nog \pm 190 soorten die ieder jaar in ons land gezien worden, maar niet broeden. De lijst van dwaalgasten, d.w.z. vogels die maar eens of slechts enkele keren in deze eeuw zijn waargenomen, wordt steeds langer en telt al ver boven de 100 soorten. De kans dat men een dwaalgast zal waarnemen is slechts uiterst klein.

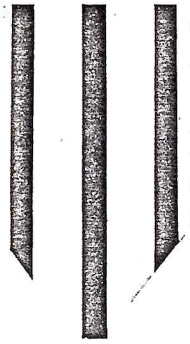
Dit houdt in, dat een vogelaar die zijn hele leven actief er op uittrekt om vogels waar te nemen, een goede kans heeft om in ons land zo'n 250 vogelsoorten waar te nemen. Voor de meeste Europese landen ligt dit aantal eveneens tussen de 200 en de 300 vogelsoorten. Voor wie dit allemaal wat povertjes is, die raad ik aan om naar Colombia te emigreren; in dat Zuidamerikaanse land kan men 1500 vogelsoorten te zien krijgen.

Leo van der Kooij

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

Nachtegaal
Luscinia megarhynchos

De 40e
N.W.B.
Avondvierdaagse
wordt gehouden
in de week
van 6 t/m 10 juni 1983

De N.V.W.C. wil dit jaar weer met een seniorengroep meelopen.

Ik hoop, dat er veel sportieve Natuur- en Vogelwachtverenigingsleden meedoen; vorig jaar waren het er + 15.

Dus mensen, laat je dit jaar weer eens zien. Vanaf 14 jaar kun je meedoen.

De kosten bedragen dit jaar f 5,50.

Het festijn wordt gehouden in de week van 6 t/m 10 juni 1983. De aanvangstijd hoor je nog van mij.

Wanneer je wil meelopen, vul dan het onderstaande strookje in en lever dat bij ondergetekende in met het verschuldigde bedrag.

Paul van der Sluis

Weidsteeg 87 (hoek Parklaan)

Culemborg

Ik wil deelnemen aan de 40e avondvierdaagse van 6 t/m 10 juni 1983:

N A A M :

G E B . J A A R :

H E R I N N E R I N G :

Verslag

Uilenekskursie van 5 maart 1983

Met een grote groep vertrokken we om 21.00 uur van het Nonnetje. De eerste stop werd gemaakt bij het oude Barbara-ziekenhuis. De hier gelokte bosuil reageerde mooi en werd een tijdje vol gepaste bewondering beluisterd. Omdat besloten was de in de Plantage zittende bosuil niet te lokken, werd hier alleen even gewacht, voor het geval dat hij zich "spontaan" zou laten horen.

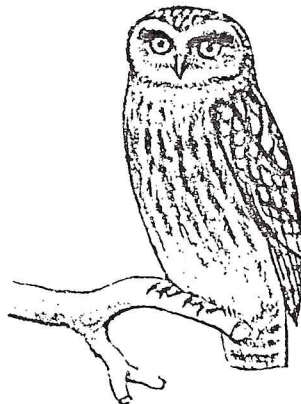
Na enige tijd gingen we in twee groepen opgesplitst verder. Eén groep naar de Steenwaard, waar ze 12 steenuilen en een bosuil hoorden, en een groep naar de Redichemse Waard. Na een aantal steenuilen, die hun gehele vocabulaire ten gehore brachten, stuiterden zij op een spontaan roepend mannetjes bosuil bij het Rondeel. Na nog een aantal steenuilen werd besloten ook nog een klein stukje van de Beusichemse Waard mee te pikken.

Behalve ook hier op steenuilen te stuiten, stuiterden we daar op een groepje verdacht jong volk onder aan de dijk. Na deze met een disco-mix van kwartel en kwartelkoning (welke we toevallig in een kooi bij ons hadden) vakkundig verjaagd te hebben, gingen we weer terug naar het Nonnetje waar we de andere groep weer terugvonden.

Na het doorgeven van allerlei sterke verhalen en allerlei theorieën over het geluid van de kwartelkoning gingen we of voldaan naar huis of voldaan naar huize Kars.

Totaal van beide groepen:

<u>Steenuilen</u>	24
<u>Bosuilen</u>	3
<u>Baily</u>	liters

Steenuil
Athene noctua

Tom Kompier

Eeuwige winter (deel II)

Tja, in het vorige stuk had ik het over het rondje dijk.

Nu kan ik het echt niet laten om over een zeer recente ervaring daarbij nog wat op te brabbelen.

'T was in die prachtige week van de krokusvakantie (nou ja, vakantie alleen voor scholieren, meesters en gelukkige studenten). Hurwenen net achter de rug, ook al zo'n heerlijke ervaring, kon ik het niet laten om te midden van de studie de dijk nog even op te zoeken.

Dikke trui aan, das om, jas erover, kijker om en hup op de fiets.

Langs de vijvers waar vele Culemborgers hun veel te lang uitgestelde schaatservaring trachtten in te halen.

Ook op de dijk aangekomen waren op de bevroren plassen de vogels vervangen door schaatsers.

De door de NVWC geknotte bomen stonden te genieten van het heerlijke zonnetje.

Op de Lek, die donkerblauw alsmaar doorstroomde, waren ook, op een enkele meerkoet na, geen vogels te bekennen.

Bij de vogeltelpost stapte ik af en plaatste m'n fiets tegen het scheef hangende hek en na enkele klimpartijen wandelde ik tussen de meidoorns.

Een roodborstje hipte voor me uit en kramsvogels vlogen, hun onderkant fel wit oplichtend in de zon, over m'n hoofd naar het zuiden.

De afgraving lag donker tussen het lichte groen van de uiterwaard en overal verspreid dobberden kuif- en tafeleenden, futen en vele meerkoeten, meeuwen zweefden erboven.

Verder heerste er grote rust, geen boten, geen auto's op de dijk, stilte.

De zon brandde in m'n gezicht, even stond ik stil, even vergat ik waar ik was, even liet ik de uiterwaard de uiterwaard.

Een graspieper haalde me er weer terug, door met een luid tjietjietjie te laten merken, dat hij me ontdekt had.

Ik draaide me om en liep langzaam weer naar de dijk. Dan naar het Bakelbos en roetsj de dijk af naar de plantage.

Ook daar weer die vreemde stilte waar je tegenwoordig zo vaak vergeefs naar zoekt.

De enigen die zich hier niets van aantrokken waren de grote bonte spechten, die blijkbaar het voorjaar al in de kop hadden en met de meest vreemde kreten constant achter elkaar aanvlogen, even roffelen en opnieuw dat krijgertje spelen.

Vele minuten volgde ik ze met m'n kijker. De fiets had ik al onmiddellijk tegen een boom gezet en zeer langzaam, om de rust niet te verstoren, schuifelde ik over de paden.

Doodstil leek het in het bosje bij het bankje waar ik me op neerzette.

Nauwelijks zat ik echter of ik zag het ene na het andere vogeltje bewegen.

De boomkruiper die al spiraliserend hoger sferen opzocht, het pimpel- en koolmeesje, die voortdurend bewogen in de struikjes, de roodborst, die steeds dichterbij komend zich prachtig liet bekijken.

De zwarte kraaloojjes af en toe schuin naar me gericht alsof het zeggen wilde: "Ik heb je in de gaten hoor!"

Een prachtig propje, het oranje fel gekleurd door de zon, het mooie diepe bruin, en het donzig grijs van de buik.

Plotseling ontdekte ik op nog geen 3 meter van me vandaan een goudhaantje tussen de takken. Constant in beweging had ik moeite het guppie in m'n kijker te houden.

Door de zon was elk veertje als afzonderlijke eenheid te bekijken, en zeker 10 minuten bekeek ik het, tot het met een hoog roepje doorvloog naar een struik een stukje verderop.

Inmiddels was ook ik koud geworden en stond moeizaam zuchtend op.

Weer werd m'n aandacht getrokken door de wild rondvliegende grote bonte spechten.

Plotseling weer een roffel, maar subtieler, lichter, vrolijker, de kleine bonte specht!

Onmiddellijk stond ik stil en trachtte te achterhalen waar het geluid vandaan kwam. Tak voor tak zocht ik de boom af en opeens had ik beeldvullend, nee geen kleine bonte specht, maar een staartmees.

En wat bleek, in die ene boom, die ik wellicht zo voorbij gelopen zou zijn, zaten wel 10, nee 15 staartmeesjes.

Zwart, wit, roze, grijs, vreemde kleuren, de veel te lange staartjes, de te kleine kopjes. Buitelend en dartelend als net het goudhaantje.

Door de prachtig blauwe lucht en de rood-bruine takken van de boom deed het geheel me denken aan die prachtige schilderijen van Campbell, waar de vogels veelal de hoofdrol spelen.

De natuur componeerde zo'n prachtig geheel, dat geen mens dit zo mooi zou kunnen schilderen.

Nog een beetje in trance bleek de boom nog niet te zijn uitgeput, want een melodieus tie-uuk trok m'n aandacht, de roep van de tamme ganzen overstemmend. Na enig zoeken had ik ook deze gast in m'n beeld, de boomklever. Blauw, oranje, zwart, met een fijne penseel geschilderd tegen de sprookjesachtige achtergrond.

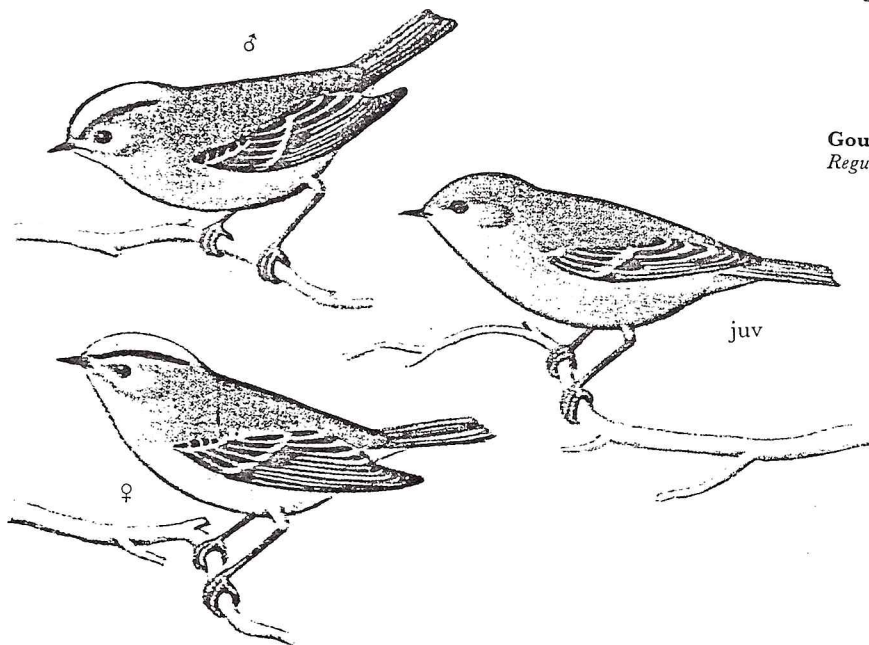
Wreed werd m'n genot verstoord door twee Culemborgse cultuurbarbaren, die op een brommer zonder knalpijp de plantage als crossterrein gebruikten. Enkele scheldwoorden en een fucking finger kon ik niet meer inhouden, maar zowel de staartmezen als de boomklever, en wellicht ook de kleine bonte specht, waren gevlogen.

Ik had het koud en zin in koffie en brood met marmite en kaas.

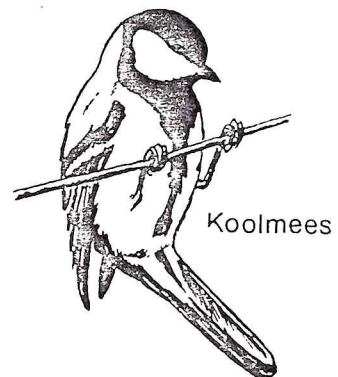
Zo'n dag als deze denk ik:

Waar blijft die eeuwige winter??

Kars Veling

Goudhaantje
Regulus regulus

FLEVO-TWEEDAAGSE

4 e n 5 m e i 1 9 8 3

Kamphuis De Schulp

bij het Harderbos

en de Kievitslanden

in Oostelijk Flevoland

Deze tweedaagse is vooral voor vogelliefhebbers interessant.

Woensdagavond 4 mei proberen we o.a. in het Harderbroek roerdompen en wouwaapjes waar te nemen.

De volgende ochtend hopen wij nogmaals dit mooie gebied te bezoeken, waarna we bijvoorbeeld naar de Oostvaardersplassen kunnen gaan.

De hele dag kunnen wij dan de polder verkennen en ongetwijfeld vele interessante waarnemingen doen.

Op vrijdag 22 april komen we met alle deelnemers bij elkaar in het Nonnetje om 8 uur. Wij bespreken dan organisatie, ekskursieprogramma en kosten (overnachting \pm f 4 - p.p.)

Opgave middels onderstaande invulstrook (max. 20 deelnemers).

Hierbij geven de volgende personen zich op voor de Flevo-tweedaagse op 4 en 5 mei 1983:

1.
2.
3.
4.

Maximaal aantal 20 personen, deelname in volgorde van aanmelding.

Invulstrook inleveren bij L.v.d.Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg.

Alleen maar vogels?

Een gevarieerd en groot parasietenbestand gaat samen met een succesvolle gastheren fauna. Vooral de algemene soorten, als huismus en huismuis, zijn de pijlers van de parasietenfauna. Om de parasitaire mogelijkheden van UTM-hok FT55 (bevattende stukken van de SOVON Atlas blokken 39-21, 39-22, 39-23, 39-31, 39-32, 39-33, 39-41, 39-42 en 39-43) na te gaan, heb ik de bibliotheek van de NVWC eens nageplozen op de landvertebraten die uit de omgeving van Culemborg gemeld zijn. Aanvullende gegevens kwamen uit de Hak-al (eerste jaargang helaas niet geheel kunnen inzien, ook het speciale vleermuisnummer bleek onvindbaar), uit het roofvogel-nestkasten-boek van Arie van den Ham en uit het archief van Dick Jonkers. Mijn dank gaat uit naar alle gegevensverstrekkers. Helaas hebben zelfs steekpenningen in de vorm van het steekbeestenafwerende middel AUTAN niet kunnen leiden tot het inzien van alle uit de bibliotheek uitgeleende werken. In de toekomst hoop ik op een grotere corruptie.

Bijgaand een lijstje van de lopende, kruipende en vliegende dieren, waarvan de aanwezigheid alhier gedurende iedere maand van een of meerdere jaren binnen een decade min of meer onomstotelijk vast blijkt te staan. De indeling van de decaden is gemaakt om een eventuele verandering van het gastheren potentiaal in de tijd bloot te leggen. De oudere gegevens blijven zeer incidenteel, vanaf de zestiger jaren wordt er vrij compleet geïntinventariseerd. Het complete slaat dan vooral op de (broed)vogels, waarvan ik lange en lange lijsten mocht ontdekken. Het kruipende gedierte zag ik zelden in de documentatie terug. Gelukkig heb ik de laatste 10 jaar zelf wel wat zoogdieren gevangen en had Dick Jonkers een rijke buit in de Regulieren. De amfibieën zijn vooral bekend geraakt van de paddenoverzet activiteiten.

Reptielen en (vleer)muizen hebben binnen de NVWC geen eigen werkgroepje. Toch moet het al sterk zijn, wanneer we hier in de omgeving geen ring-slangen hebben. (Inderdaad, in Hak-al 3(10), 1977, stond, bij nader inzien, toch een vondst vermeld).

Zoals gezegd, de vleermuizen Hak-al heb ik helaas niet kunnen inzien (er waren er nog wel 250 gedrukt!) en deze interessante beestjes schitteren vrijwel geheel door afwezigheid in mijn lijst. Vandaar dus mijn vraag, "Houden we ons alleen met vogels bezig?".

Wij zoogdieren zijn er ook nog.

Vergelijking van de gastheren van de laatste drie decaden laat de conclusie niet toe, dat de natuur sterk terugholt in diversiteit. De aantallen per soort kunnen natuurlijk wel sterk teruggelopen zijn.

Bovendien bevat de lijst niet de "seizoenvogels". In onze huidige decade moet ook nog wel het een en ander te ontdekken zijn. Waar blijven de bosmuis, de rosse woelmuis, de dwergmuis, het wezeltje en de hermelijn? En komt bij ons de bunzing echt niet voor?

Een van de meer algemene parasieten in ons gebied is naar verwachting Ixodes ricinus, de gewone teek. Het diertje is te verwachten op alle terreinen, waar, behalve kleine zoogdieren en/of grond bezoekende vogels, ook reeën in dekking gaan of honden regelmatig worden uitgelaten. Het diertje is aangetoond op één plek in de Regulieren (coördinaten FT5455) en tegen de dorpskern van Beusichem aan (coördinaten FT5857).

Het vangen van de gewone teek gaat zeer gemakkelijk met behulp van een theedoek met veel wit erin geweven. Deze theedoek sleept men enkele minuten langzaam achter zich aan of voor zich uit de vegetatie door. De teken zullen erop en eronder gaan zitten en kunnen er met een pincet worden afgehaald.

Doorgaans zijn ze niet groter dan enkele milimeters en bewegen zij zich langzaam en gracieus waarbij één of beide eerste poten in de lucht bewogen worden om te horen en te voelen. Behalve van de theedoek (in 1982) zijn deze parasieten in ons gebied gevonden op de hond (in 1974), de egel (in 1981) en de mens (1974), maar dit kan slechts het topje van de ijsberg zijn.

Ixodes ricinus, de gewone teek, is een vector van Babesia bloedparasieten. Deze protozoen kunnen bloedwateren veroorzaken bij runderen.

In de Regulieren en omgeving zag ik nogal wat weidjes die direkt aan het griend lagen. De spronglaag tussen wei en griend zou wel eens zeer vol teken kunnen zitten. Besmetting van deze teken met Babesia is niet uitgesloten. Komen er nu oudere koeien in de wei die als kalf nooit hier geweest zijn, dan kan het bloedwateren zich als ziekte openbaren. Als iemand zo'n geval weet, dan houd ik mij aanbevolen voor de gegevens.

Verder zou ik zeer verguld zijn met goed geëtiketteerde teken van de diverse gebiedjes rondom Culemborg. Aanvullingen voor mijn lijst van locale amfibieën, reptielen, zoogdieren en jaarvogels, worden ook zeer gewaardeerd.

Tot slot nog iets over teken op vogels. Inderdaad kunnen ook vogels met teken zijn bezet. De uitstekende samenwerking met Joost Woudstra in het afgelopen seizoen heeft hiervan in ons gebied het bewijs nog niet geleverd.

Wel ben ik in het bezit gekomen van duizenden en nog eens duizenden vlooiën uit de nestkastjes in de Plantage.

Utrecht, 18 maart 1983

Annelies van Bronswijk

N.B. Met dank aan Dick Vos voor het egeltje.

..... maar wij zijn er ook nog

HET GEHELE JAAR DOOR AAN TE TREFFEN WILDE OF VERWILDERDE LANDVERTEBRATEN,
BEKEND UIT HOK FT55 IN DE VERSCHILLENDE DECADEN. DATA VOORNAMELIJK VER-
KREGEN UIT HET ARCHIEF VAN DE NVWC. (STAND VAN 21 MAART, 1983)

1. TIJDVAK: 1900 - 1909

Ardea cinerea (Blauwe reiger)

2. TIJDVAK: 1930 - 1939

Microtus arvalis (Veldmuis)

3. TIJDVAK: 1940 - 1949

Ardea cinerea (Blauwe reiger)

Capreolus capreolus (Ree)

Gallinago gallinago (Watersnip)

Microtus arvalis (Veldmuis)

4. TIJDVAK: 1950 - 1959

Asio otus (Ransuil)

Capreolus capreolus (Ree)

Erinaceus europaeus (Egel)

Gallinago gallinago (Watersnip)

Garrulus glandarius (Vlaamse gaai)

Lepus europaeus (Haas)

Micromys minutus (Dwergmuis)

Microtus agrestis (Aardmuis)

Microtus arvalis (Veldmuis)

Mustela erminea (Hermelijn)

Neomys fodiens (Waterspitsmuis)

5. TIJDVAK: 1960 - 1969

Aegithalos caudatus (Staartmees)

Alauda arvensis (Veldleeuwerik)

Anas platyrhynchos (Wilde eend)

Apodemus sylvaticus (Bosmuis)

Ardea cinerea (Blauwe reiger)

Asio otus (Ransuil)

Athene noctua (Steenuil)

Aythya ferina (Tafeleend)

Aythya fuligula (Kuifeend)

Botaurus stellaris (Roerdomp)

Capreolus capreolus (Ree)

Carduelis cannabina (Kneu)

Carduelis carduelis (Putter)

Certhia brachydactyla (Boomkruiper)

Chloris chloris (Groenling)

Clethrionomys glareolus (Rosse
woelmuis)

Columba palumbus (Houtduif)

Corvus corone (Kraai)

Corvus frugilegus (Roek)

Corvus monedula (Kauw)

<u>Cygnus olor</u> (Knobbelzwaan)	<u>Parus caeruleus</u> (Pimpelmees)
<u>Dama dama</u> (Damhert)	<u>Parus major</u> (Koolmees)
<u>Dendrocopus major</u> (Grote Bonte Specht)	<u>Parus montanus</u> (Matkop)
<u>Emberiza citrinella</u> (Geelgors)	<u>Parus palustris</u> (Glanskop)
<u>Emberiza schoeniclus</u> (Rietgors)	<u>Passer domesticus</u> (Huismus)
<u>Erinaceus europaeus</u> (Egel)	<u>Passer montanus</u> (Ringmus)
<u>Erithacus rubecula</u> (Roodborst)	<u>Perdix perdix</u> (Patrijs)
<u>Falco tinnunculus</u> (Torenvalk)	<u>Phasianus colchicus</u> (Fazant)
<u>Felis catus</u> (Kat)	<u>Pica pica</u> (Ekster)
<u>Fringilla coelebs</u> (Vink)	<u>Podiceps cristatus</u> (Fuut)
<u>Fulica atra</u> (Meerkoet)	<u>Podiceps ruficollis</u> (Dodaars)
<u>Gallinago gallinago</u> (Watersnip)	<u>Prunella modularis</u> (Heggemus)
<u>Gallinula chloropus</u> (Waterhoen)	<u>Pyrrhula pyrrhula</u> (Goudvink)
<u>Garrulus glandarius</u> (Vlaamse gaai)	<u>Rallus aquaticus</u> (Waterral)
<u>Larus argentatus</u> (Zilvermeeuw)	<u>Rattus norvegicus</u> (Bruine rat)
<u>Larus canus</u> (Stormmeeuw)	<u>Sitta europaea</u> (Boomklever)
<u>Micromys minutus</u> (Dwergmuis)	<u>Sorex araneus</u> (Bosspitsmuis)
<u>Microtus agrestis</u> (Aardmuis)	<u>Sorex minutus</u> (Dwergspitsmuis)
<u>Microtus arvalis</u> (Veldmuis)	<u>Streptopelia decaocto</u> (Turkse tortel)
<u>Motacilla alba</u> (Witte kwikstaart)	<u>Strix aluco</u> (Bosuil)
<u>Mustela erminea</u> (Hermelijn)	<u>Sturnus vulgaris</u> (Spreeuw)
<u>Mustela nivalis</u> (Wezel)	<u>Talpa europaea</u> (Mol)
<u>Mus musculus</u> (Huismus)	<u>Tringa ochropus</u> (Witgatje)
<u>Neomys fodiens</u> (Waterspitsmuis)	<u>Troglodytes troglodytes</u> (Winter- koning)
<u>Numenius arquata</u> (Wulp)	<u>Turdus merula</u> (Merel)
<u>Oryctolagus cuniculus</u> (Konijn)	

<u>Turdus philomelos</u> (Zanglijster)	<u>Corvus monedula</u> (Kauw)
<u>Turdus viscivorus</u> (Grote lijster)	<u>Crocidura russula</u> (Huisspitsmuis)
<u>Tyto alba</u> (Kerkuil)	<u>Cygnus olor</u> (Knobbelzwaan)
<u>Vanellus vanellus</u> (Kievit)	<u>Dendrocopus major</u> (Grote Bonte Specht)
6. <u>TIJDVAK</u> : 1970 - 1979	<u>Emberiza citrinella</u> (Geelgors)
<u>Aegithalos caudatus</u> (Staartmees)	<u>Emberiza schoeniclus</u> (Rietgors)
<u>Alauda arvensis</u> (Veldleeuwerik)	<u>Erinaceus europaeus</u> (Egel)
<u>Anas crecca</u> (Wintertaling)	<u>Erithacus rubecula</u> (Roodborst)
<u>Anas platyrhynchos</u> (Wilde eend)	<u>Falco tinnunculus</u> (Torenvalk)
<u>Apodemus sylvaticus</u> (Bosmuis)	<u>Fringilla coelebs</u> (Vink)
<u>Ardea cinerea</u> (Blauwe reiger)	<u>Fulica atra</u> (Meerkoet)
<u>Arvicola terrestris</u> (Woelrat)	<u>Gallinago gallinago</u> (Watersnip)
<u>Asio otus</u> (Ransuil)	<u>Gallinula chloropus</u> (Waterhoen)
<u>Athene noctua</u> (Steenuil)	<u>Garrulus glandarius</u> (Vlaamse gaai)
<u>Aythya ferina</u> (Tafeleend)	<u>Haematopus ostralegus</u> (Scholekster)
<u>Aythya fuligula</u> (Kuifeend)	<u>Lepus europaeus</u> (Haas)
<u>Botaurus stellaris</u> (Roerdomp)	<u>Micromys minutus</u> (Dwergmuis)
<u>Bufo bufo</u> (Gewone pad)	<u>Microtus agrestis</u> (Aardmuis)
<u>Buteo buteo</u> (Buizerd)	<u>Microtus arvalis</u> (Veldmuis)
<u>Capreolus capreolus</u> (Ree)	<u>Microtus oeconomus</u> (Noordse woel- muis)
<u>Carduelis cannabina</u> (Kneu)	<u>Motacilla alba</u> (Witte kwikstaart)
<u>Carduelis carduelis</u> (Putter)	<u>Mustela erminea</u> (Hermelijn)
<u>Certhia brachydactyla</u> (Boomkruiper)	<u>Mustela nivalis</u> (Wezel)
<u>Chloris chloris</u> (Groenling)	<u>Mus musculus</u> (Huismuis)
<u>Clethrionomys glareolus</u> (Rosse woelmuis)	<u>Natrix natrix</u> (Ringslang)
<u>Columba palumbus</u> (Houtduif)	<u>Ondatra zibethicus</u> (Muskusrat)
<u>Corvus corone</u> (Kraai)	<u>Oryctolagus cuniculus</u> (Konijn)
<u>Corvus frugilegus</u> (Roek)	

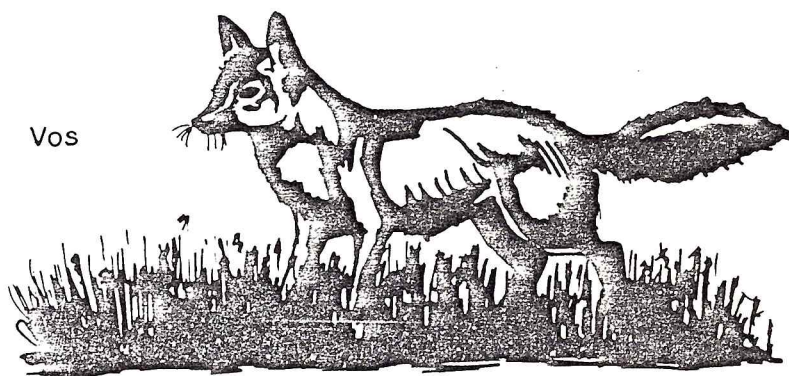
Parus caeruleus (Pimpelmees)
Parus major (Koolmees)
Parus montanus (Matkop)
Parus palustris (Glanskop)
Passer domesticus (Huisemus)
Passer montanus (Ringmus)
Perdix perdix (Patrijs)
Phasianus colchicus (Fazant)
Pica pica (Ekster)
Pipistrellus pipistrellus (Dwerg-
vleermuis)
Podiceps ruficollis (Dodaars)
Prunella modularis (Heggemus)
Putorius putorius (Bunzing)
Pyrrhula pyrrhula (Goudvink)
Rallus aquaticus (Waterral)
Rana esculenta (Groene kikvors-
complex)
Rana temporaria (Bruine kikvors)
Rattus norvegicus (Bruine Rat)
Sorex araneus (Bosspitsmuis)
Streptopelia decaocto (Turkse
tortel)
Strix aluco (Bosuil)
Sturnus vulgaris (Spreeuw)
Talpa europaea (Mol)
Tringa ochropus (Witgatje)
Triturus cristatus (Grote Water-
salamander)

Triturus vulgaris (Kleine water-
salamander)
Troglodytes troglodytes (Winter-
koning)
Turdus merula (Merel)
Turdus philomelos (Zanglijster)
Turdus viscivorus (Grote lijster)
Tyto alba (Kerkuil)
Vanellus vanellus (Kievit)
Vulpes vulpes (Vos)

7. TIJDVAK: 1980 - heden

Accipiter nisus (Sperwer)
Aegithalos caudatus (Staartmees)
Alauda arvensis (Veldleeuwerik)
Anas platyrhynchos (Wilde eend)
Ardea cinerea (Blauwe reiger)
Asio otus (Ransuil)
Athene noctus (Steenuil)
Aythya fuligula (Kuifeend)
Bufo bufo (Gewone pad)
Buteo buteo (Buizerd)
Capreolus capreolus (Ree)
Certhia brachydactyla (Boomkruiper)
Columba palumbus (Houtduif)
Corvus corone (Kraai)
Corvus monedula (Kauw)
Crocidura russula (Huispitsmuis)
Cygnus olor (Knobbelzwaan)

<u>Dendrocopus major</u> (Grote Bonte Specht)	<u>Sorex araneus</u> (Bosspitsmuis)
<u>Erinaceus europaeus</u> (Egel)	<u>Streptopelia decaocto</u> (Turkse tortel)
<u>Erithacus rubecula</u> (Roodborst)	<u>Strix aluco</u> (Bosuil)
<u>Falco tinnunculus</u> (Torenavalk)	<u>Sturnus vulgaris</u> (Spreeuw)
<u>Fringilla coelebs</u> (Vink)	<u>Talpa europaea</u> (Mol)
<u>Fulica atra</u> (Meerkoet)	<u>Tringa ochropus</u> (Witgatje)
<u>Gallinula chloropus</u> (Waterhoen)	<u>Triturus cristatus</u> (Grote watersalamander)
<u>Garrulus glandarius</u> (Vlaamse gaai)	<u>Triturus vulgaris</u> (Kleine watersalamander)
<u>Haematopus ostralegus</u> (Schol-ekster)	<u>Troglodytes troglodytes</u> (Winterkoning)
<u>Lepus europaeus</u> (Haas)	<u>Turdus merula</u> (Merel)
<u>Microtus agrestis</u> (Aardmuis)	<u>Turdus philomelos</u> (Zanglijster)
<u>Microtus arvalis</u> (Veldmuis)	<u>Turdus viscivorus</u> (Grote lijster)
<u>Motacilla alba</u> (Witte kwikstaart)	<u>Vanellus vanellus</u> (Kievit)
<u>Ondatra zibethicus</u> (Muskusrat)	<u>Vulpes vulpes</u> (Vos)
<u>Oryctolagus cuniculus</u> (Konijn)	
<u>Parus caeruleus</u> (Pimpelmees)	
<u>Parus major</u> (Koolmees)	
<u>Parus montanus</u> (Matkop)	
<u>Passer domesticus</u> (Huismus)	
<u>Passer montanus</u> (Ringmus)	
<u>Perdix perdix</u> (Patrijs)	
<u>Phasianus colchicus</u> (Fazant)	
<u>Pica pica</u> (Ekster)	
<u>Prunella modularis</u> (Heggenus)	
<u>Rana esculenta</u> (Groene kikvors-complex)	
<u>Rana temporaria</u> (Bruine kikvors)	
<u>Rattus norvegicus</u> (Bruine rat)	

~~Verslag~~

Ekskursie Noordhout 20 maart 1983

Dankzij de bijzonder grote opkomst (maar liefst $23 - 22 = 1$), belofde het een goede ekskursie te worden. In ieder geval hield iedereen zich erg rustig. De danig ontgoochelde ekskursieleider begaf zich dus alleen naar de pont van Beusichem, in de hoop daar Felix aan te treffen. Aangezien deze zijn belofte van komst wel gehouden had, kon de ekskursie toch nog gehouden worden.

Toen ik 's ochtends bij het Nonnetje aankwam werd ik aangenaam verrast door ca. 100 kolganzen en 2 grutto's, die netjes overkwamen.

Op weg naar Beusichem had ik paartje slobeenden en een steenuiltje.

Bij de pont aangekomen werden we (want Felix was er dus ook) nog aangehaamer verrast door 24 goudplevieren en een grutto, die in een V-formatie overkwamen richting ONO.

Over de weg naar Wijk valt weinig te vertellen, behalve dat overal Tjif-tjafjes, heggemussen e.d. zaten te zingen.

Tussen Wijk en Doorn hadden we een ree-bok, 70 grauwe ganzen, vlaamse gaaien, roeken en een dodaars. Na Doorn zagen we nog 5 slobeenden, die hoog overtrokken en hoorden we de groene specht en de boomklever.

Vlak bij Maarn kreeg ik een lekke band, maar door hem telkens op te pompen en dan weer snel 200 meter te fietsen haalden we het toch.

Terwijl we door het bos liepen, zagen we een hele mooie eekhoorn, springend van boom naar boom, hoorden we weer de groene specht en de boomklever en voelden we de spanning die van een vochtig, half nevelig bos uitgaat...

Daar was de telpost Noordhout, doel van de ekskursie! Art zat te tellen, maar het was nog niet veel, zoals hij opmerkte. Blijkbaar hadden de vogels gewacht tot wij arriveerden, want toen we net zaten, brak het los.

Enorme troepen kokmeeuwen, zilvermeeuwen, kieviten en goudplevieren kwamen langs. Ik zal me beperken tot een overzicht van de belangrijkste dingen, die we op trek zagen, of wat we vanuit het bos hoorden.

Als je wilt weten wat voor kik een goede teldag geeft, terwijl het toch vochtig is en je omsloten bent door heel mooi bos, dan

(had je maar mee moeten gaan).

Twee boomleeuwerikken gaven een zangvoorstelling, 10 kemphanen en 4 kluten kwamen over, kauwen en kokmeeuwen bleven overkomen. Na enige tijd vormde zich termiek, hoewel het wolkendek gesloten bleef. Dit had tot gevolg, dat we totaal 20 buizerden en een sperwer op trek hadden. De jagende havik was trouwens ook bijzonder plesant. Hieronder volgt een overzicht van wat we over de hele dag hadden.

Buizerd	40	Zanglijster	15
Sperwer	1	Merel	20
Havik	1	Kramsvogel	150
Wilde Eend	100	Koperwiek	25
Smient	8	Heggemus	15
Slobeend	5	Winterkoning	8
Zilvermeeuw	150	Roodborst	10
Kokmeeuw	1500	Watersnip	15
Stormmeeuw	30	Bontbekplevier	1
Grote Bonte Specht	8	Goudplevier	100
Groene Specht	2	Kemphaan	10
Boomleeuwerik	2	Kluut	4
Veldleeuwerik	5	Kievit	1000
Graspieper	5	Grutto	30
Witte Kwikstaart	12	Wulp	10
Spreeuw	1000	Boomkruiper	15

Knobbelzwaan

Dodaars 1

Kuifeend

Meerkoet

Waterhoen

Huismus

Ringmus

Vink

Groenling

Sijs

Putter

Tjiftjaf

Kolgans

Grauwe Gans

Kauw

Roek

Zwarte Kraai

Holeduif

Bergeend 2

Houtduif

Scholekster

Aalscholver

Turkse Tortel

Boomklever

Pimpelmees

Staartmees

Koolmees

Zwarte Mees

Goudhaantje

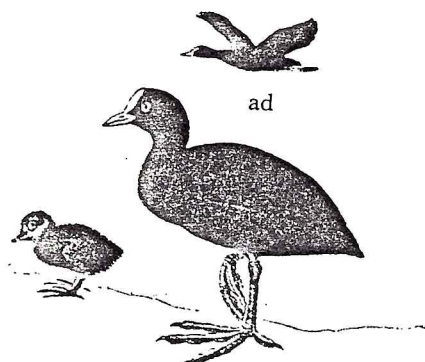
Ekster

Vlaamse Gaai

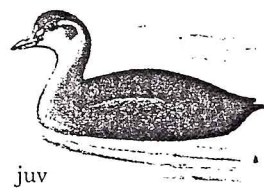
Steenuil

Fazant

Blauwe Reiger

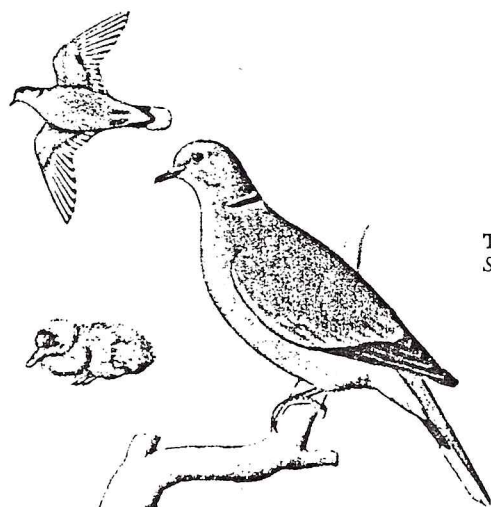
Meerkoet
Fulica atra

juv

Totaal 66 soorten.

Tom Kompier

Turkse tortel
Streptopelia decaocto

Ekskursie Noordhout en ekskursie Zouwegebied

Na de ekskursie naar Noordhout, waarop niemand kwam, komt er nu opnieuw een ekskursie naar dit schitterende gebied. Nu echter zal ik eerst even vertellen wat voor gebied het dan eigenlijk is.

Noordhout is een landgoed, gelegen tussen Maarn en Driebergen. Het is een mooi bosgebied, met voornamelijk loofhout.

Centraal gelegen in dit gebied ligt een grote akker, met wintergraan of tarwe (tarwe in het najaar). Aan de zuidkant van deze akker staat tegen de bosrand de keet van Herman v.d. Bijtel en de zijnen. Dit is de tel-post Noordhout, bekend door de leuke waarnemingen die hier gedaan worden. Het is de bedoeling, dat op de ekskursie van zaterdag 23 april (zie ekskursieprogramma) hier enkele uren worden doorgebracht, waarna we het landgoed wat nader zullen verkennen.

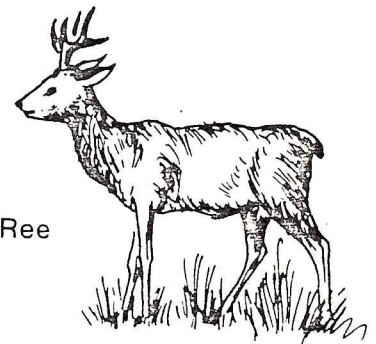
Noordhout is rijk aan planten en vogels, en omdat ik van de laatste het meeste weet, volgt hier een opsomming van broed- of trekvogels die er vaak zitten (wat nog niet wil zeggen, dat we ze allemaal zullen zien):

Groene Specht, Zwarte Specht, Boomleeuwerik, Havik, Goudvink, Appelvink, Zwarte Mees, Kuifmees, Boomklever en vele anderen.

Leuke andere dieren zijn ook nog Eekhoorn en Ree.

Rond een uur of drie zullen we weer thuis zijn.

Een leuke kans om eens met dit prachtige bosgebied Ree kennis te maken!

Op zaterdag 9 april is er een ekskursie naar het Zouwegebied, bij Ameide. We vertrekken redelijk vroeg om nog op tijd op de plaats van bestemming aan te komen, zodat we de interessantste soorten nog goed kunnen horen of zien.

Voor de onbekenden inzake dit gebied: het is een moerasgebied met bijbehorende Flora en Fauna. Nee, we hoeven niet door de modder te banjeren, want om het gebied heen loopt een goed pad.

Wat we gaan zien:

Purperreiger (als deze al is teruggekeerd uit het verre zuiden),
Roerdomp, Waterral, Bruine Kiekendief, allerlei zangertjes (voor het geval dat ook zij gearriveerd zijn), misschien Porcelainhoen en Zwarte Stern en vele watervogels.

Voor hen die nog niet genoeg hebben van de Zouwe na eenmaal:

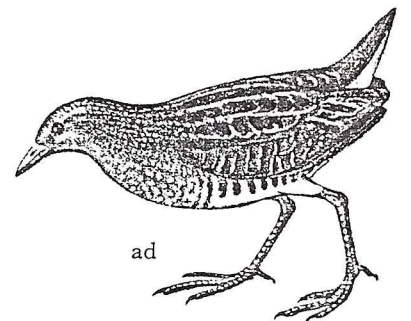
half mei ga ik nog een keer; zij die dan graag mee willen, moeten maar even contact met me opnemen.

Roerdomp
Botaurus stellaris

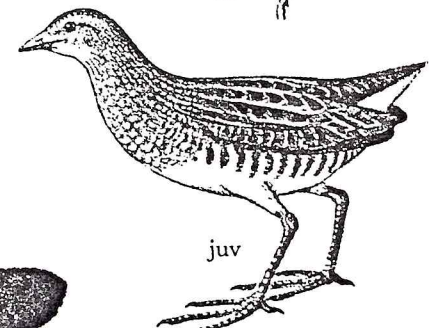

Tom Kompier

ad

Porcelainhoen
Porzana porzana

juv

D

GROTE FILMAVOND

drie schitterende natuurfilms

v r i j d a g a v o n d 1 5 a p r i l 8 u u r

Open Hof - Beethovenlaan

Culemborg

G R A T I S

T O E G A N G

Waarom trekken vogels en hoe vinden vogels hun weg?

De vogeltrek is één van de indrukwekkendste en ook één van de geheimzinnigste natuurverschijnselen. Miljarden vogels ondernemen, gedreven door hun instinkt, reizen van vele duizenden kilometers.

Flight for Survival, "Vliegen voor hun leven",

zo luidt de titel van de eerste film. Deze film, gemaakt in opdracht van de Engelse Vogelbescherming (RSPB) laat ons er zoveel mogelijk van meeleven.

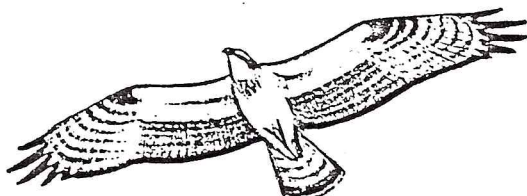
Na de pauze trekken wij aan de hand van schitterende filmbeelden de ongerepte natuur van Schotland in.

Wild Highlands, "De Wilde Hooglanden",

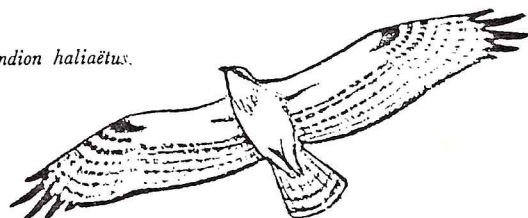
laat ons kennismaken met edelherten, steenarenden, sneeuwhoenders en wilde katten: bewoners van dit onvolprezen natuurgebied.

Dit alles is nog slechts een voorbereiding op wat de laatste film ons te bieden heeft. Deze film kunnen we gerust rekenen tot één van de mooiste films die ooit over het leven van een vogelsoort gemaakt zijn.

The Osprey, "De Visarend".

Visarend *Pandion haliaëtus*.

Een halve eeuw lang door toedoen van jagers en stropers in Schotland
uitgeroeid.

Toen in 1955 de grote verrassing!

De visarend was weer terug als broedvogel in Schotland. Sindsdien dankzij
streng bescherming, o.a. door permanente nestbewaking, breidde de stand
zich geleidelijk uit.

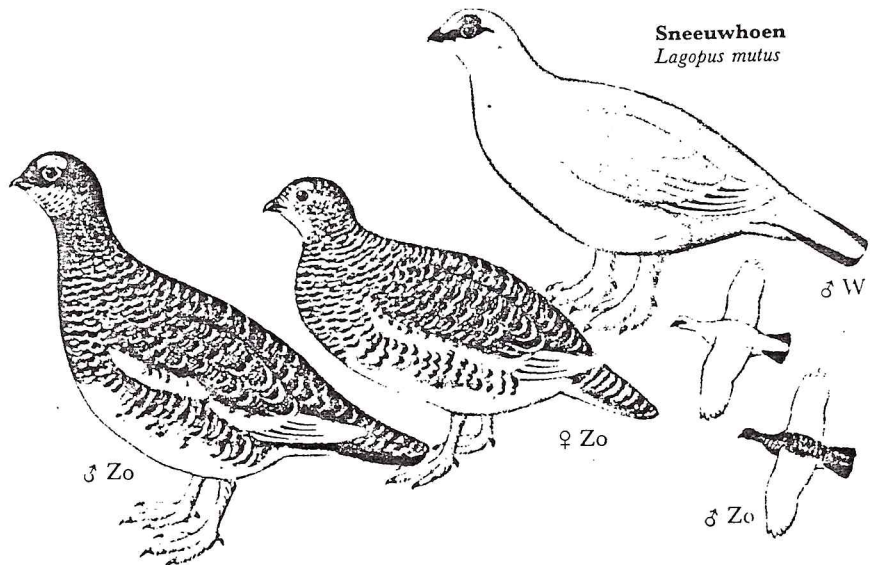
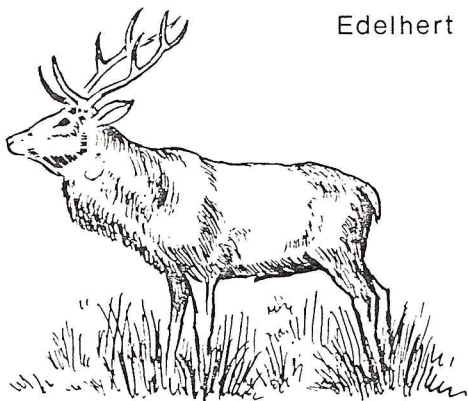
In 1980 kwamen al meer dan 20 paar tot broeden.

Gun uzelf een unieke blik op het leven van deze schitterende vogel en
kom naar onze filmavond op 15 april a.s.

Iedereen is van harte welkom.

De toegang is gratis.

Namens de NVWC

Stipt 20.00 uur opent de voorzitter (deze keer Kars) de vergadering.

Aanwezig: Breun Jansen, Jan en Hans Rietvink, Joss Schuurman, Kars velling,
Gerard en Cobie van Ruiten, Jan-Dirk Kievit en Paul v.d. Sluis.

Te laat : Tom Kompier, Lucy v.d. Sluis, Marcel v.d. Tol, Henk Venix en
Han Jansen.

1. Ingekomen stukken

- Kruisbek 1983 nr. 1
- De wulp van de Haagsche vogelbescherming.
- Het jaarverslag van de Haagsche vogelbescherming.
- Natuur en Milieu, maart 1983.
- Argus nr. 1 '83.
- Brief kritisch faunabeheer + enquête over de bijvangst van muskusratten.
- Pakket van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer met diverse boeken/schriften (zie bibliotheek).

2. Uitgaande stukken

- Geen.

3. Kampen

- 4 en 5 Mei éénnachtskamp naar de Flevopolder.
- Er is besloten om het stuk wat in Hak-al nr. 1 1983 is gepubliceerd nog een keer in de Hak-al te zetten met een andere inleveringsdatum van opgave.

Tot nu toe hebben zich 16 personen gemeld bij Marcel.

4. Vogelwerkgroep (zie ook punt 7)

- De uileninventarisatie is niet helemaal afgerond.
Ze hebben de Redichemse- en de Steenwaard helemaal compleet.
- Verder is het prima verlopen met de trektellingen; men heeft nu ongeveer 77% van het eindtotaal van vorig jaar geteld en dat is ongeveer 51.000 vogels.
- Het inventarisatieverslag van vorig jaar is klaar.

5. Kursussen

- De 1e avond van de plantenkursus is geslaagd, men heeft nu 31 personen.
- De vogelkursus loopt ook goed en tevens de jeugdvogelkursus.

6. Paddenprojekt

- Al het paddengaas staat er, met behulp van enkele liefhebbers, in. De tellingen van de padden zijn gestart.
- Opmerking: in het U.N. is een stuk geplaatst over padden van de vijfheerenlanden met een foto van Hans en Harry v.d. Warenburg (archieffoto).

7. Uilen

- Klacht van Marcel over een beslissing van de vorige vergadering, dat men geen bandje af mocht laten draaien in de Plantage. Er was gehoord van de parkwachter dat zijn bosuil weg was.
Nu kwam Marcel met argumenten om dat bandje wel te laten afdraaien en dat doen we dan de volgende ekskursie.
Na lang geharrewar komen we op het punt terecht of nu de maandelijkse vergadering de beslissingen moet nemen of de vogelwerkgroep en of de maandelijkse vergadering niet functioneert.
Kan de maandelijkse vergadering de vogelwerkgroep betuttelen?

- Conclusie van dit alles is: als er een klacht komt, dan eerst naar de betreffende werkgroep.

8. Ekskursieprogramma

- Opmerking: Er waren geen deelnemers bij de ekskursie van Tom naar Noordhout (alleen Tom en Felix gingen).
- Er wordt een enquête gemaakt, hoe men het nu wil in de club, meer ekskursies, wanneer, etc.

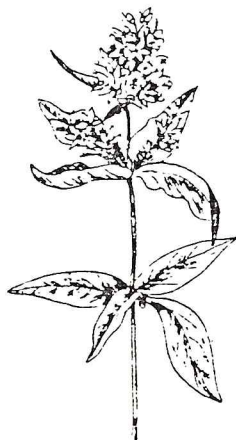
Medewerkers aan dit projekt:

Marcel, Joss, Gerard, Lucy, Jan-Dirk, Kars, Henk, Paul.

9. Rondvraag

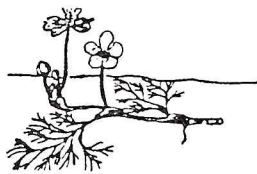
- Deelnemers terugvragen voor een soort reünie.
- Hoe zit het met het projekt Schuurman/Henk.
- Insektenwerkgroep bestaat nog, verslag oprichtingsavond komt.
- Frans heeft een brief geschreven voor geld voor de plantenkursus naar de Stichting Zomerfeesten.
- Men gaat een afspraak maken met de beheerder van de Burense put om daar tellingen te gaan houden.
- Brief P.S.P. onduidelijk.
- Joss wil declaratie voor benzine, wat hij opmaakt tijdens het wegbrengen van Hak-al/Konvo naar Beusichem.
- Kamp insektengroep.

Sluiting om 21.51 uur.

wederik

Paul van der Sluis

waterranonkel

H E M E L V A A R T S K A M P

11 - 15 mei 1983

Zochten we het vorig jaar ons hoge noorden op, dit jaar zijn we van plan naar ons "diepe" zuiden te gaan. We gaan kamperen in het Geuldal, vlak bij de Belgische grens. Bij onze veteranen zal het terrein nog wel bekend zijn. In 1978 zijn we er ook geweest. Het adres is:

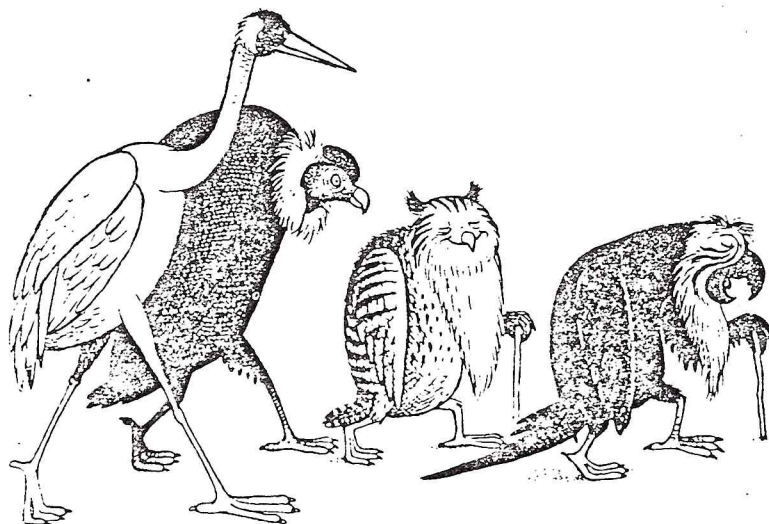
Fam. J.Bleser, cottesserhoeve, Cottessen bij Epen Z.L.

Wanneer je zin hebt om mee te gaan geef je dan s.v.p. zo spoedig mogelijk op. Vooral wanneer je kennis wil maken met de unieke Zuidlimburgse flora; orchideeën, bittere veldkers, zinkviooltje, gele dovenetel, aronskelk, gele bosanemoon, muskuskruid, parelgras enz., enz. is dit een uitgezochte gelegenheid om in het voorjaar enkele dagen hiervan te kunnen genieten. Vul daarom zo spoedig mogelijk de bijgaande invulstrook in.

Alle deelnemers ontvangen t.z.t. bericht over een vergadering aangaande dit kamp.

Maandag 25 april vóórbespreking kamp. Dan wordt ook de kampleiding gekozen.

Aanvang 20.00 uur.

Exkursie-programma

Zaterdag 9 april 1983

Exkursie naar het Zouwegebied o.l.v. Tom Kompier; vertrek 4.30 uur
(Kom op vroege vogels!!!), terug om ± 13.00 uur.

Maandag 11 april 1983

Kursusavond vogelkursus.

Dinsdag 12 april 1983

Vergadering vogelwerkgroep; aanvang 19.30 uur in 't Nonnetje.

Vrijdag 15 april 1983

Filmavond in de Open Hof, zie elders in deze Hak-al.

Zaterdag 16 april 1983

Exkursie naar de polder Arkenheem in het kader van de vogelkursus.

Zondag 17 april 1983

Exkursie naar de Plantage; vertrek 6.00 uur vanaf 't Nonnetje.

Dit is een excursie in het kader van de jeugdvogelkursus. Ook andere leden kunnen mee.

Maandag 18 april 1983

Algemene maandelijkse vergadering in 't Nonnetje, aanvang 20.00 uur.

Dinsdag 19 april 1983

Vergadering van de insektenwerkgroep; aanvang 20.00 uur in 't Nonnetje.

Vrijdag 22 april 1983

Afsluitavond knotseizoen 1982/1983. Hiervan komt nog een aparte konvo.

Zaterdag 23 april 1983

Exkursie naar Noordhout; vertrek 6.00 uur, o.l.v. Tom Kompier.

Vrijdag 29 april 1983

Avond over inventariseren in het kader van de jeugdvogelkursus; aanvang 19.30 uur.

Zaterdag 30 april 1983

Ekskursie naar de Plantage in het kader van de jeugdcogelkursus; vertrek 6.00 uur vanaf 't Nonnetje.

Zaterdag 30 april 1983

Ekskursie naar Neerijnen in het kader van de plantenkursus; vertrek 8.30 uur.

Woensdag 4 mei - donderdag 5 mei 1983

Trein/fietsekskursie naar de Flevopolder; Harderbroek.

Overnachten in "De Schulp".

Vrijdag 6 mei 1983

Avond over vlinders in de Soos van de Sociale Academie. Aanvang 20.00 uur o.l.v. Kars/Marcel en Tom. Op deze avond zullen de plannen voor 1983 worden besproken en informatie gegeven over wat we gaan doen.

Ook mensen die zelf ideeën hebben zijn van harte welkom.

Het dagvlinderonderzoek dat landelijk loopt momenteel, zal hier ook nader worden toegelicht.

Zondag 8 mei 1983

VARA-vroege vogels-ekskursie naar Mariënwaard om 8.00 en 10.00 uur.

Maandag 9 mei 1983

Algemene maandelijks vergadering in 't Nonnetje; aanvang 20.00 uur.

Dinsdag 10 mei 1983

Vergadering vogelwerkgroep in 't Nonnetje; aanvang 19.30 uur.

Woensdag 11 - zondag 15 mei 1983

Hemelvaartskamp Limburg.

Zaterdag 14 mei 1983

5-Jarig bestaan Green-Peace afdeling Holland in de Jaarbeurshallen te Utrecht.

Woensdag 18 mei 1983

Uiterste inleverdatum kopy voor de Hak-al van juni 1983.

Zaterdag 21 mei 1983

Ekskursie naar Langbroek in het kader van de vogelkursus. Zie cursusboek.

Woensdag 25 mei 1983

Ekskursie naar de Regulieren in het kader van de plantenkursus; vertrek 19.00 uur vanaf het station. Dit is een fietsekskursie o.l.v. Wim Kievit en Leo v.d. Kooij.

Vrijdag 27 mei 1983

Nachtegalenekskursie naar Langbroekerwetering; vertrek 18.30 uur.

Zondag 29 mei 1983

Ekskursie naar de Plantage in het kader van de jeugdvogelkursus; vertrek 6.00 uur vanaf 't Nonnetje.

Maandag 30 mei 1983

5e Kursusavond vogelkursus over het Zouwegebied; aanvang 20.00 uur in 't Nonnetje.

Zaterdag 4 juni 1983

Ekskursie naar het Zouwegebied voor de vogelkursus. Zie cursusboek.

Zondag 5 juni 1983

Vlinderekskursie; vertrek 12.00 uur vanaf 't Nonnetje.

's Zaterdags even contact opnemen met Tom Kompier (tel. 03450 - 14985) in verband met de weersgesteldheid.

Maandag 6 t/m vrijdag 10 juni 1983

Avondvierdaagse Culemborg o.l.v. Paul v.d. Sluis. Zie elders in deze Hak-al.

Dinsdag 7 juni 1983

Fietsekskursie naar de Redichemse Waard; vertrek 19.00 vanaf 't Nonnetje. Dit is een ekskursie voor de plantenkursus.

Zaterdag 11 juni 1983

Ekskursie naar de Plantage in het kader van de jeugdvogelkursus; vertrek 5.30 uur vanaf 't Nonnetje.

Zaterdag 11 juni 1983

Vogelbeschermingsdag in Staphorst. Inlichtingen bij Marcel v.d. Tol (03450-18102)

Maandag 20 juni 1983

Algemene maandelijks vergadering in 't Nonnetje; aanvang 20.00 uur.

K O N T A K T - A D R E S S E N

Vogelbeschermingskonsulent:

Marcel van der Tol, Lindeboom 21, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2

Asielhouders:

Dhr. J. van Dijk, Talmastraat 16, Leerdam, tel.: 0 3 4 5 1 - 6 8 2 2

Dhr. A.P. van Bijsterveld, Heermoeshof 4, Houten, tel.: 0 3 4 0 3 - 1 7 6 2

(alleen roofvogels en uilen)

Diverse Natuurorganisaties:

Milieu alarmnummer luchtverontreiniging 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0

Veldpolitie: Den Hartog 0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven)

Vrieling 0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen)

Meldkamer 0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg: Dhr. Helmond, Boerestraat 35, Culemborg, tel.: 1 5 7 4 4

Vereniging Milieudefensie, Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie, Jansbuitensingel 3, 6811 AA Arnhem, tel.: 0 8 5 -

5 1 5 0 6 9

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe", T. van Beek, Hinkerstraat 36, Cothen,

tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7

Milieuwerkgroep Gelderland, H. ten Berghe, Rutger Jacobsstraat 27, 4196 AE Tricht,

tel.: 0 3 4 5 5 - 3 9 7 4

Milieuwerkgroep Houten, Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe, Vleesstraat 19 A, Tiel, tel.: 0 3 4 4 0 - 1 9 8 7 8

Stichting Het Geldersch Landschap, Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,

tel.: 0 8 5 - 4 2 0 9 4 4

Vereniging tot Bescherming van Vogels, Driebergseweg 16 B, 3705 JB Zeist,

tel.: 0 3 4 0 4 - 2 5 4 0 6

Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam

Stichting Natuur en Milieu, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 0 3 0 -

3 3 1 3 2 8

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland,

tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4

Wereld Natuur Fonds Nederland, Postbus 7, 3700 AA Zeist, tel.: 0 3 4 0 4 -

2 2 1 6 4

Greenpeace Nederland, Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam

Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam, tel.: 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5

2 3 1 8 4 3

